

REDAKCJA
tel. 662 061 331

ODWIEDŹ NASZ PORTAL

LIPNO- .PL

**Bieżące informacje
z regionu
pod Twoją ręką**

GMINA LIPNO

**Największe dotacje,
więcej budów**

str. 2 - Aktualności

GMINA SKĘPE

**Żłobek z kolejnymi
problemami**

str. 3 - Aktualności

GMINA WIELGIE

**Świetlica zintegruje
mieszkańców**

str. 5 - Aktualności

TYGODNIK REGIONU LIPNOWSKIEGO

Brakuje chętnych na mieszkania

SKĘPE ▶ Wydłużony został czas na składanie wniosków o mieszkania ze Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej KZN-Toruński, które będą budowane w Skępem przy ulicy Sportowej. O lokal mogą starać się także osoby spoza miasta i gminy Skępe

– To jest smutna informacja, bo na 38 dostępnych lokali do 26 listopada wpłynęły tylko 3 wnioski – informuje burmistrz Rafał Gołębiowski. – Minimum wniosków jakie muszą zostać do nas złożone to 19. Nie wiem czy mieszkania straciły na atrakcyjności, czy mieszkańcy już są tak znudzeni czekaniem, że odstąpili lub wybrali inne plany mieszkaniowe. Ustaliliśmy, że będziemy ten nabór przedłużać w trybie ciągłym, aż zbierzemy te 19 wniosków. Nie

wiem jak do tego podejść mieszkańcy, którzy te 3 wnioski złożyli. Są samorządy, w których już trwają budowy, a nawet budynki są już zamieszkane, a u nas jak nie było mieszkań, tak nie ma. Nie wiem na ten moment, co z tym projektem będzie.

Główny termin składania wniosków wyznaczony przez kierownictwo SIM-u upłynął we wtorek 3 grudnia. W związku z brakiem minimalnej ilości wniosków termin na składanie wniosków zo-

stał wydłużony na czas nieokreślony. Dokumenty mogą składać także osoby spoza terenu miasta i gminy Skępe. Każdy więc, kto zechce zamieszkać w mieszkaniach w budynkach jednorodzinnych, które zostaną wybudowane przy ulicy Sportowej przez KZN-Toruński w ramach ogólnopolskiego projektu Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej, może wnioskować o mieszkanie. Ważne, by robić to jak najszybciej. W Lipnie i Dobrzyniu nad Wisłą w naszym powiecie już trwają budowy lokali.

– Jestem zdziwiona, że wniosków jest tak mało – zastanawia się radna Ewa Elwertowska. – Myślę, że trzeba informować mieszkańców o rzeczywistych kosztach utrzymania tych mieszkań. Do mnie dotarły, być może plotki, że będę w tych mieszkaniach bardzo wysokie czynsze. O ile koszty budowy są takie jak funkcjonują na rynku, to czynsz ma być bardzo wysoki i ludzie zastanawiają się czy te mieszkania będą w stanie utrzymać.

dokończenie na str. 31

Gmina Lipno

Tragedia w Borku

Do tragicznego zdarzenia doszło w sobotę (30.11) w Borku, na trasie krajowej 67. Kierujący volkswagenem zjechał na przeciwległy pas jezdni i czołowo zderzył się z pojazdem ciężarowym. Niestety kierujący osobówką zginął na miejscu.

Policjanci pod nadzorem prokuratury wyjaśniają okoliczności tragicznego wypadku, jaki miał miejsce w sobotę w Borku, na trasie krajowej 67. Dyżurny lipnowskiej komendy informację o zdarzeniu otrzymał po godzinie 6.00. Gdy policjanci dotarli na miejsce, zastali tam już pracujące służby medyczne i strażaków. Niestety kierującego autem osobowym nie udało się uratować.

– Funkcjonariusze ustalili, że kierujący Volkswagenem New Beetle, poruszający się w stronę

Lipna, zjechał na przeciwległy pas jezdni i uderzył czołowo w poruszający się w kierunku Włocławka pojazd ciężarowy. Mężczyzna siedzący za kierownicą osobówki zginął na miejscu. Prokuratura zabezpieczyła ciało 37-letniego mieszkańca Włocławka oraz jego auto – podaje KPP Lipno.

Kierujący pojazdem ciężarowym mężczyzna był trzeźwy. Śledczy będą teraz wyjaśniać przyczyny tej tragedii.

(ak)

fot. KPP Lipno

Największe dotacje, więcej budów

GMINA LIPNO ▶ Mieszkańcy Białowieżyna zyskali nową drogę, dzieci w Maliszewie i Radomicach nowoczesne place zabaw, a gmina okazała budynek w Złotopolu i zmodernizowany dom kultury w Wichowie

– 15 listopada dokonaliśmy otwarcia drogi Białowieżyn-Lipno – informuje wójt Andrzej Szychulski. – Całkowita wartość inwestycji to około 1,3 mln złotych, a pozyskane środki z ochrony gruntów rolnych to 600 tysięcy złotych.

Przedstawiciele toruńskiego urzędu marszałkowskiego dokonali odbioru tej drogi w ostatnim dniu października. Modernizacja drogi Białowieżyn-Lipno obejmowała przebudowę trasy dojazdowej do gruntów rolnych na odcinku 1468 metrów. Prace polegały na wykonaniu od podstaw (z warstwą wiążącą i ścieralną) na istniejącej nawierzchni gruntowej nawierzchni drogi z warstwą bitumiczną. Dofinansowanie na

to działanie wyniosło 600 tysięcy złotych z tytułu wyłączenia gruntów z produkcji rolnej ze środków budżetu województwa kujawsko-pomorskiego.

– My otrzymaliśmy największą kwotę dofinansowania ze wszystkich gmin w województwie kujawsko-pomorskim – mówi wójt Andrzej Szychulski. – Być może wynikało to również z zakresu prac, bo wskazaliśmy długi odcinek drogi.

Całkowity koszt zmodernizowania 1,5-kilometrowego odcinka drogi Białowieżyn-Lipno pochłonął 1,249 mln złotych.

W Radomicach i Maliszewie na terenach przyszkolnych wybudowane zostały nowoczesne place zabaw. Przedsięwzięcia

zyskały dofinansowanie kwotą 186 tysięcy złotych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w ramach PROW-u na lata 2017-2020. Infrastruktura jest ogólnodostępna dla dzieci.

Ostatniego dnia października władze gminy Lipno przedłożyły już wniosek o płatność za działanie obejmujące modernizację ośrodka kultury w Wichowie, w tym montaż instalacji fotowoltaicznej i powietrznych pomp ciepła. Projekt zakłada nowe wyposażenie, także fotograficzne dla domu kultury, wyposażenie kuchenne. Modernizacja polegająca na przebudowie ośrodka kultury w Wichowie wraz z wyposażeniem objęta została wsparciem ze środków z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 kwotą 500 tysięcy złotych. Przedsięwzięcie ma poszerzyć ofertę domu kultury i poprawić jego wygląd.

– W Złotopolu została zakończona budowa nowego obiektu realizowanego pod nazwą „Rozbiórka i budowa budynku użyteczności publicznej na istniejących fundamentach” – mówi Andrzej Szychulski. – Inwestycję realizowaliśmy ze wsparciem z Polskiego Ładu w wysokości 90 procent wartości przedsięwzięcia. Jest to budynek bez barier architektonicznych, dostosowany do korzystania przez osoby z niepełnosprawnościami ruchowymi, dzięki zastosowaniu

podjazdów oraz wyposażeniu obiektu w windę. Nowy obiekt ma nowe przyłącze energetyczne, przed nami jeszcze zagospodarowanie przestrzeni, wyposażenie poszczególnych pomieszczeń oraz wyposażenie wizytowej sali konferencyjnej. Po wyposażeniu będzie to wygodne i funkcjonalne miejsce do realizacji różnych działań. Przedmiotem projektu, jak sama nazwa wskazuje, była rozbiórka istniejącego budynku w Złotopolu i budowa nowego na istniejących fundamentach. W zakresie prac było też utwardzenie terenu i wykonanie parkingu, a także zastosowanie rozwiązań wykorzystujących odnawialne źródła energii, co wpłynie pozytywnie na koszty utrzymania obiektu.

Rozbiórka i budowa budynku użyteczności publicznej na istniejących fundamentach w Złotopolu została dofinansowana z Rządowego Funduszu Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych kwotą 4,410 mln złotych. Okazały obiekt przyciąga wzrok, jest usytuowany w Złotopolu, przy zmodernizowanym targowisku gminnym. Przypomnijmy, że w tym miejscu wcześniej stał stary, zdewastowany budynek, zagrażający bezpieczeństwu mieszkańców tam lokatorów. Mieszkańcy otrzymali inne lokum, a budynek został rozebrany, by w tym miejscu stanął nowoczesny, bezpieczny i ładny obiekt gminny. Nasi czytelnicy

będą mieli okazję obejrzeć obiekt przy okazji pierwszego jarmarku bożonarodzeniowego, jaki odbędzie się w tym roku w gminie Lipno, właśnie w Złotopolu już 14 grudnia, na targowisku gminnym.

– Zapraszam wszystkich mieszkańców gminy i okolic na pierwszy nasz świąteczny jarmark bożonarodzeniowy gminy Lipno, który się odbędzie 14 grudnia na targowisku gminnym w Złotopolu – mówi Andrzej Szychulski, wójt gminy Lipno. – Zaplanowaliśmy występy uczniów szkół gminy Lipno, lokalnych artystów, zespołu folklorystycznego Wichowiaczy, zabawy z Mikołajem, z animatorami. Będzie żywa szopka, będą stoiska kół gospodyń wiejskich i stowarzyszeń z wigilijnymi potrawami, stoiska ze świątecznymi ozdobami, stroikami, będą konkursy. Na stoiskach będzie można nabyć choinki, ryby, pierniki świąteczne.

Jarmark organizuje Biblioteka Publiczna Gminy Lipno, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Urząd Gminy Lipno. Debiutanckiemu wydarzeniu patronować będzie wójt Andrzej Szychulski, a towarzyszyć będzie jarmarkowi także konkurs na najpiękniej udekorowany ciągnik rolniczy. Jarmark rozpocznie się o godzinie 16.30.

Tekst i fot.
Lidia Jagielska

OGŁOSZENIE

Gmina Skępe

Boisko należy się Łęczanom

W 2025 roku zostanie wykonana dokumentacja na budowę budynku z zapleczem sanitarnym i szatniami na boisku sportowym w Łąkiem.

– Podpisałem umowę z ministrem sportu na modernizację orlika w Skępem – mówi burmistrz Rafał Gołębiewski. – Liczę na to, że ta informacja dotrze także do mieszkańców Łąkiego, bo zaplecze kontenerowe, które było planowane do wybudowania przy tym boisku w Łąkiem, nie jest zapominane i nie zostanie mieszkańcom zabrane. Przypomnę, że gdyby nie upór niektórych radnych w poprzedniej kadencji, to boiska w Łąkiem już dawno by nie było i planów odnośnie budowy zaplecza także, bo takie były zakusy. Uspokajam, że boisko w Łąkiem będzie, bo jest taka potrzeba. Zdradzę już, że na przyszły rok w projekcie budżetu

wpisaliśmy kwotę na opracowanie dokumentacji budowlanej, ale myślę o postawieniu tam nie kontenerów, ale normalnego budynku murowanego z zapleczem sanitarnym, socjalnym, szatniami. Czy uda się wybudować ten budynek w 2025 roku? Nie wiem, ale jeżeli nie w przyszłym roku, to w kolejnym, bo widzę zasadność tej inwestycji dla mieszkańców.

Boisko w Łąkiem funkcjonuje, odbywają się tam i rozgrywki piłkarskie, i uroczystości gminne. Zapotrzebowanie na to miejsce jest, zainteresowanie także. Tyle, że boisko z ogrodzeniem i bramkami to za mało, potrzebne jest zaplecze dla sportowców. Poprzednie władze

gminy Skępe planowały wybudowanie tam kontenerów na potrzeby piłkarzy, obecny wójt myśli o budynku z prawdziwego zdarzenia, czyli murowanym z funkcją szatni, sanitariatami, etc. Jeżeli wszystko pójdzie zgodnie z planem, być może już w 2025 roku budowa ruszy.

Pewna natomiast jest modernizacja skępskiego orlika zlokalizowanego przez szkole podstawowe w Skępem. Samorząd skępski otrzymał na ten cel dofinansowanie. Wiemy, że dotacja wyniesie około 500 tysięcy złotych, a całość prac pochłonie 1 milion złotych.

Do tematu będziemy wracać.

Lidia Jagielska

Z głębokim żalem przyjąłem wiadomość o śmierci

ś.P. Grzegorza Rutkowskiego

**Emerytowanego Pracownika
Powiatowego Zakładu Transportu
Publicznego w Lipnie**

Najbliższym i Rodzinie pogrążonym w żałobie składam wyrazy współczucia i łączę się w bólu

**Starosta Lipnowski
Krzysztof Baranowski**

Żłobek z kolejnymi problemami

GMINA SKĘPE ▶ Nie udało się otworzyć żłobka w Wólce w kolejnym już zapowiadany terminie, czyli ani 4 listopada, ani z początkiem grudnia. Powodem opóźnienia są wciąż przedłużane przez wykonawcę prace przy obiekcie, który został wygospodarowany w budynku Szkoły Podstawowej im. Sejmu RP w Wólce

– Jeżeli pracownicy, którzy remontują ten żłobek, chcieliby go skończyć, to już dawno by to skończyli – nie pozostawia wątpliwości wójt gminy Rafał Gołębiowski. – Problem już dawno byłby zakończony. Jeżdżę tam często, patrzę na prace i ich postęp i nasuwa mi się coraz częściej pytanie: kto ten żłobek wymyślił w tym miejscu, w takim metrażu i w takim kształcie? Nawet ilość mebli wpisanych w postępowaniu przetargowym nie mieści się tam, jak to więc będzie wyglądało? Jest jak jest, musimy pracować w tym, co mamy.

A więc oprócz ślimaczących się w nieskończoność prac budowlanych i wykończeniowych w obiekcie, pojawiły się kolejne niedogodności. Były już problemy z pozwoleniami czy innymi krokami administracyjnymi, były problemy czy dziury w dokumentacji, były horrendalne opóźnienia przy modernizacji obiektu, teraz istnieje obawa o szanse na prawidłowe umeblowanie i wyposażenie żłobka w tak przygotowanym metrażu.

– Pokładam bardzo głębokie nadzieje, że żłobek zacznie wreszcie funkcjonować – mówi burmistrz Rafał Gołębiowski. – Pokładam też bardzo głębokie nadzieje, że odejdzie w naszej gminie standard, że nieważne ile po terminie coś jest oddawane, ale ważne, że jest.

Przypominamy, że wójt Skępego zapowiedział, że jeżeli termin 4 listopada nie zostanie dotrzymany przez wykonawcę, oprócz naliczonych kar umownych ratusz będzie występował o naliczenie kar dodatkowych. Termin nie został dotrzymany i kiedy żłobek zacznie funkcjonować, nie wiadomo.

– W tej chwili zatrudnione są już osoby w żłobku – informuje burmistrz Gołębiowski. – Gdyby wykonawca był rzetelny i uczciwy, ten żłobek byłby otwarty już we wrześniu. Muszę też poinformować, że dokumentacja na modernizację tego żłobka była taka, a nie inna, okazało się, że nie ma tam podłóg. Po zdjęciu istniejących podłóg okazało się, że jest dziura na metr, trzeba było dać wykonawcy dodatkowy czas, na sprawy technologiczne także. Przepraszam rodziców i dziękuję im za cierpliwość, i za to, że nie przepisali dzieci gdzie indziej.

Funkcjonowanie placówki uzależnione jest więc tylko od zakończenia remontu i wyposażenia w budynku szkoły. Władze Skępego mają nadzieję, że sprawnie pójść wszelkie niezbędne tzw. odbiory: sanitarne, przeciwpożarowe, etc.

Gminny żłobek w Wólce administracyjnie stał się faktem już w sierpniu. Wyłoniony i powołany został dyrektor nowej placówki. W ramach 1/8 etatu szefuje żłobkowi Agnieszka Wykrętowicz, wieloletnia nauczycielka Szkoły Podstawowej w Wólce oraz była dyrektor szkoły. Odbył się także nabór dzieci do żłobka. Zgłoszenia przyjmowane były od 13 sierpnia do 23 sierpnia. I wszystko wskazywało na to, że z września dziesięcioro milusińskich w wieku do lat 3 znajdzie opiekę w pierwszym gminnym żłobku w gminie Skępe. Niestety nie udało się. To kolejna już zmiana terminu rozpoczęcia działalności tej placówki. Przypominamy, że z problemami i koniecznością zmiany terminu oddania do użytku obiektu pod funkcjonowanie żłobka zderzył się już poprzedni burmistrz Piotr Wojciechowski, teraz obecny wójt także zmagają się z konieczno-

ścią przesuwania terminu otwarcia placówki dla najmłodszych mieszkańców. A zainteresowanie usługami żłobkowymi jest w gminie Skępe, na nabór odpowiedziało definitywnie jedenaście rodzin z małymi dziećmi, dziesięcioro znajdzie opiekę w żłobku, jedno jest na liście rezerwowej.

Rodzice każdego malucha zapłacą miesięcznie za opiekę nad dzieckiem w wymiarze 10 godzin dziennie 1500 złotych miesięcznie.

– Zmiana tej wysokości jest podyktowana tylko tym, że państwo daje wyższą dotację na te dzieci w ramach świadczeń – wyjaśnia burmistrz Rafał Gołębiowski. – Jeżeli tego zwiększenia by nie było ze strony państwa, my byśmy tej opłaty za żłobek nie podnosili. Rodzice mieli tego świadomość od samego początku.

Do 1500 złotych miesięcznie doliczyć trzeba maksymalnie 10 złotych dziennie za wyżywienie. W przypadku nieobecności dziecka w żłobku opłata żywieniowa zostanie odliczona, natomiast opłata za opiekę jest stała. Każdego roku, 1 stycznia, opłaty za żłobek będą mogły zostać zmienione w zależności od wskaźnika waloryzacji.

Opłaty zasadnicze dotyczą opieki 10-godzinnej każdego dnia. W przypadku zadeklarowanej obecności dziecka w placówce przez 11 godzin dziennie opłata wzrośnie o 20 procent, w razie złożenia deklaracji rodzica o konieczności opieki przez 9 godzin dziennie opłata zostanie pomniejszona o 10 procent i o ewentualne kolejne 10 procent w razie zadeklarowanego przebywania dziecka w żłobku tylko 8 godzin każdego dnia.

Jeżeli natomiast dziecko zostanie dłużej w żłobku niż zadeklarowany czas umowy (10 godzin

dziennie), rodzic za każdą kolejną rozpoczętą godzinę dopłacić będzie musiał 50 złotych.

Istnieje możliwość obniżenia opłaty za żłobek do 75 procent dla rodziców dwojga dzieci, które będą korzystać ze żłobka gminnego w Wólce i/lub przedszkola gminnego. Na obniżkę do 50 procent mogą liczyć rodzice trojga i więcej dzieci uczęszczających do żłobka w Wólce i przedszkola prowadzonego przez miasto i gminę Skępe. Te obniżki będą jednak możliwe do zastosowania na wniosek rodzica czy opiekuna skierowany do dyrektora żłobka w Wólce i po jego stosowanym rozpatrzeniu, nie będą przysługiwały automatycznie. Radni dają taką możliwość dyrektorowi.

Szczegółowych informacji na temat żłobka można zaczerpnąć w jego siedzibie w szkole w Wólce, telefonicznie pod numerem 54 287 85 21, elektronicznie zlobekwolka@skype.pl.

Marzenie wielu młodych rodziców z miasta i gminy Skępe spełniło się i po wielomiesięcznych oczekiwaniach pierwszy gminny żłobek stał się faktem, dzieci zostały przyjęte, ale na opiekę jeszcze czekają. Czy niebawem milusińscy będą wypełniać odnowione i przystosowane pomieszczenia, by bezpiecznie spędzać czas pod opieką fachowej kadry? Czy stanie się to w grudniu?

– Temat żłobka ciągnie się od zeszłego roku, a już wcześniej miał być otwierany – wyjaśnia Rafał Gołębiowski, burmistrz miasta i gminy Skępe. – Według ostatnich założeń miał zostać uruchomiony 4 listopada. Z przykrością muszę poinformować, że tak się nie stało. Ze strony urzędu konkurs na dyrektora został ogłoszony i rozstrzygnięty, dyrektor żłobka jest

powołany. Dwoje pracowników zajmujących się sprawami płacowymi i kadrowymi także zostało zatrudnionych, żeby dyrektor mógł wykonywać zadania dotyczące żłobka. Nie są natomiast zawarte umowy z osobami, które będą się opiekować dziećmi, także tutaj żadnych kosztów nie ponosimy. Skupić się musimy nad remontem. Umowa z wykonawcą została zawarta i powinien remont być już dawno zakończony, ale nieterminowość wykonawcy zdecydowała, że ani we wrześniu, ani w listopadzie żłobek nie ruszył. My ze swej strony przeprowadziliśmy już także rekrutację dzieci. Przebiegła sprawnie, zapotrzebowanie na żłobek jest, jedno dziecko jest nawet na liście rezerwowej. Rodzice zostali poinformowani o fakcie, że żłobek nie ruszy we wrześniu czy listopadzie, ale podtrzymują swoją deklarację i nie będą dzieci posyłać nigdzie indziej, poczekają na otwarcie naszego żłobka. Leży nam na sercu, by ten żłobek ruszył.

Wiemy już, że żłobek będzie posiadał oddzielne od szkoły wejście, oddzielną furtkę odpowiednio zabezpieczoną, taras z wyjściem na tereny zielone, jadalnię, salę zabaw, pomieszczenia wydzielone zgodnie z potrzebami dzieci i personelu. Posiłki będą przygotowywane przez kuchnię przedszkolną i dowożone do Wólki. Na zakończenie przebudowy budynku szkoły na potrzeby żłobka czeka także nowoczesne wyposażenie placówki. Praca szkoły w żaden sposób nie będzie kolidowała z funkcjonowaniem w tym samym budynku żłobka gminnego.

Do tematu wrócimy niebawem.

Tekst i fot.
Lidia Jagielska

Mamy stypendystów premiera

POWIAT 25.11.2024 r. odbyła się uroczysta gala stypendystów Prezesa Rady Ministrów w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Wśród wyróżnionych uczniów są cztery osoby ze szkół w powiecie lipnowskim

Wyróżnienia wręczała Grażyna Dziedzic, kujawsko-pomorski kurator oświaty oraz Michał Koniuch, wicewojewoda kujawsko-pomorski. Uroczystość tę uświetnił występ uczniów z Zespołu Szkół Muzycznych w Toruniu. Powiat lipnowski reprezentowali wyróżnieni uczniowie szkół ponadpodstawowych oraz Edyta Zielińska, naczelnik wydziału oświaty w Lipnie i dyrek-

torzy szkół.

Wśród nagrodzonych stypendystów są uczniowie szkół średnich powiatu lipnowskiego: Aleksandra Śmiechowska z kl. V TR z Zespołu Szkół im. Związku Młodzieży Wiejskiej w Dobrzyńcu nad Wisłą, Julia Bugdalska z kl. V TL z Zespołu Szkół Technicznych im. Ziemi Dobrzyńskiej w Lipnie, Julia Jobczyńska z kl. II LO oraz Antoni Marcinkowski

z kl. III TŻiUG z Zespołu Szkół im. Waleriana Łukasińskiego w Skępem. Oprócz dyplomów od Prezesa Rady Ministrów uczniowie otrzymali także wsparcie finansowe, które z pewnością ułatwi im rozwijanie swoich zainteresowań i pasji.

Stypendium Prezesa Rady Ministrów może być przyznane uczniowi szkoły kształcącej w formie dziennej, która umożli-

liwia uzyskanie świadectwa dojrzałości. Stypendium przyznaje się uczniowi, który otrzymał promocję z wyróżnieniem, uzyskując przy tym najwyższą średnią ocen lub wykazuje szczególne uzdolnienia w co najmniej jednej dziedzinie wiedzy, uzyskując w niej najwyższe wyniki, a w pozostałych dziedzinach wiedzy wyniki co najmniej dobre.

Wyróżnienia te są dowodem

ich ciężkiej pracy, zaangażowania oraz wybitnych osiągnięć w nauce. Ich postawa i determinacja niech będzie inspiracją dla społeczności szkolnej. Wszystkim Stypendystom serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów oraz rozwijania swoich talentów.

(ak)

fot. nadesłane

Chrostkowo

Dziesięć lat urzędowania

W miniony piątek w Urzędzie Gminy Chrostkowo odbyła się uroczystość z okazji jubileuszu 10-lecia objęcia funkcji wójta gminy Chrostkowo przez Mariusza Lorenca.

W sali konferencyjnej zgromadzili się kierownicy referatów i gminnych jednostek organizacyjnych oraz pracownicy urzędu, aby podziękować za lata wspólnej pracy. Spotkanie wypełnione było wspomnieniami, gratulacjami oraz podsumowaniem minionej dekady, która przyniosła gminie największy w historii samorządu skok rozwojowy. Dodatkową okazją do radości są także urodziny

wójta, które obchodził kolejnego dnia (30.11).

– W imieniu Rady Gminy Chrostkowo, kierownictwa urzędu i jednostek budżetowych oraz pracowników pragniemy przekazać najserdeczniejsze życzenia dobrego zdrowia, satysfakcji z pracy i spełnienia w życiu osobistym. Pragniemy także podziękować za codzienne i nieocenione zaangażowanie w dbanie o sprawę

i wspólne dobro gminy Chrostkowo. Niech kolejne lata przyniosą nowe możliwości do spełniania marzeń oraz wytrwałość w dążeniu do tych celów, które służą naszej społeczności – podsumowuje Urząd Gminy Chrostkowo.

Dekady sprawowania urzędu wójtowi gratulujemy i my, życząc kolejnych lat owocnej pracy samorządowej.

(ak), fot. UG Chrostkowo

Świetlica zintegruje mieszkańców

GMINA WIELGIE 29 listopada uroczystie otwarta została nowo wybudowana świetlica wiejska w Nowej Wsi. Koszt inwestycji przekroczył milion złotych, w tym gmina Wielgie sięgnęła po 460 tysięcy złotych środków unijnych

– Mamy dzisiaj wydarzenie nie lada dla mieszkańców sołectwa Nowa Wieś, bo zdecydowanie częściej udaje się nam otwierać nową drogę, niż nową świetlicę – mówił Sławomir Sadowski, wójt gminy Wielgie. – Wybudowanie świetlicy wymagało jej sfinansowania i w tej kwestii wsparła nas pani wicemarszałek Aneta Jędrzejewska. Koszt całej inwestycji wyniósł 1,063 mln złotych, a wkład Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego był znaczny i opiewał na 460 tysięcy złotych. Cieszę się, że udało się nam tę inwestycję wykonać. Mam nadzieję, że to miejsce będzie integrować mieszkańców Nowej Wsi, będzie miejscem zgody i dobrej atmosfery. Niech ta świetlica łączy i służy.

Wójt Sławomir Sadowski w towarzystwie sołtysa wsi, który czuwał nad przebiegiem istotnej dla społeczności uroczystości, wicemarszałka województwa, obecnych i poprzednich władz gminy Wielgie, mieszkańców i licznie przybyłych gości, uroczystie

WIĘCEJ ZDJEŃ NA NASZEJ STRONIE

LIPNO-CLI.PL

otworzył nową i pierwszą w historii sołectwa świetlicę wiejską. Było przecięcie wstęgi i poświęcenie, były podsumowania i poczęstunek, było oglądania obiektu i plany na jego wykorzystanie.

– Od 2004 roku dzięki środkom unijnym zmieniamy nasze miejscowości, gminy, powiaty i województwa – mówiła wicemarszałek województwa kujaw-

ska-pomorskiego Aneta Jędrzejewska. – Nie byłoby to wszystko jednak możliwe, gdyby nie ciężka praca urzędników. Środki nie są łatwe, ale tylko te gminy rozwijają się, które z tych środków korzystają, bo to np. w przypadku świetlicy w Nowej Wsi prawie 50 procent dodatkowych środków z zewnątrz. Gratuluję wójtom tego, że sięgnęli po te środki.

Dzięki temu Nowa Wieś ma piękny obiekt, który będzie mieszkańców jednoczył i rozwijał relacje międzyludzkie. Oprócz tych twardej środków, za które została wybudowana ta świetlica, mamy także w budżecie środki unijne na rzeczy miękkie, na granty, dzięki którym to miejsce może zacząć tętnić życiem, środki dla seniorów, dla młodzieży. Idźcie za tym

dobrym impulsem.

Na ścianie świetlicy zawieszony jest herb województwa kujawsko-pomorskiego. Mieszkańcy już planują spotkania, warsztaty i gry. Głosem sołtysa zapewniamy, że obiekt będzie intensywnie wykorzystywany dla dobra mieszkańców. Inwestycja będzie łączyć mieszkańców, a już połączyła władze gminy Wielgie. Budowę zaczął wójt Tadeusz Wiewiórski, a zakończył wójt Sławomir Sadowski.

– Ten obiekt powstał dzięki środkom zewnętrznym, ale także środkom własnym – przypomniał poprzedni wójt Tadeusz Wiewiórski. – My byliśmy inicjatorami tego dzieła, które dzisiaj się ziszcilo. W okresie naszej kadencji wybudowaliśmy kilka takich świetlic, między innymi w Suradówku czy Płonczynie. Myślę, że ten obiekt będzie doskonale służył integracji mieszkańców tego dużego sołectwa, które składa się z trzech wsi. Oby spotkań w tym obiekcie było jak najwięcej.

Tekst i fot.
Lidia Jagielska

Na urodzinach u pluszowego misia

SKĘPE ▶ W minionym tygodniu pracownicy Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej gościli w ratuszowych progach milusińskich z miejscowych przedszkoli publicznych i niepublicznych. Okazją do spotkań były miejsko-gminne obchody Światowego Dnia Pluszowego Misia. Były misiowe zabawy, kolorowanki, wspólne oglądanie bajki z misiem w roli głównej oraz układanie puzzli

WIĘCEJ ZDJEĆ NA NASZEJ STRONIE

LIPNO-CLI.PL

– Corocznie w skępskiej bibliotece uroczyste obchodzimy Światowy Dzień Pluszowego Misia i tak samo jest w tym roku – mówi dyrektor księżnicy Jerzy Kowalski.

– Święto przypada 25 listopada, na nasze spotkania zapraszamy dzieci z kolejnych przedszkoli wraz z opiekunami. Zajęcia w tym roku odbywają się w kilku grupach po

to, żeby wszystkie maluchy mogły uczestniczyć w urodzinach pluszowego misia.

My dołączyliśmy do świętowania w ubiegły piątek i razem z milusińskimi z przedszkola „Pod lipami” zgłębialiśmy tajniki misioowego świata. Było kolorowanie wizerunku ulubionego pluszaka, rozmowy o misiach w literaturze i na ekranie, pozowanie do zdjęć z ulubionymi zabawkami. Dzieci z zapartym tchem obejrzały także na dużym ekranie bajkę o przyjacielu milusińskich i podzieliły się swoimi spostrzeżeniami.

Nad przebiegiem akcji czuwał dyrektor księżnicy Jerzy Kowalski i nauczycielki przedszkola z wice-

dyrektor ZSP w Skępem Wioletta Grzywińska na czele. Organizatorzy wykazali się pomysłowością i sprawili swoim zaproszeniem ogromną niespodziankę dzieciom i ich nauczycielom, za co milusińscy odwiedzili się doborowymi humorami.

Światowy Dzień Pluszowego Misa ustanowiony został w 2002 roku, czyli dokładnie w setną rocznicę powstania maskotki. Historia najukochańszej dla kolejnych pokoleń milusińskich maskotki sięga roku 1902, Stanów Zjednoczonych i prezydenta Roosevelta. To właśnie prezydent USA wybrał się na polowanie, a kiedy zobaczył przerażonego niedźwiadka postrzelonego

przez jednego z łowczych, kazał natychmiast zwierzątko uwolnić. Zdarzenie znalazło się w relacji dziennikarskiej ze zdjęciem, co dało asumpt do działania dla wytwórcy zabawek dla dzieci. Ruszyła produkcja słynnych do dzisiaj amerykańskich Teddy Bear, a pluszowe misie zagościły na całym świecie i żadne dziecko nie wyobraża sobie dzieciństwa bez tej przytulanki. O tym, że pluszowy miś jest najlepszym przyjacielem dziecka, wiedzą także przedszkolaki z miasta i gminy Skępe.

Patronem medialnym akcji był tygodnik CLI.

Tekst i fot.
Lidia Jagielska

Gmina Skępe

Andrzejkowe balowanie

30 listopada w świetlicy wiejskiej w Kukowie uczniowie Szkoły Podstawowej w Czermnie bawili się na tradycyjnej zabawie andrzejkowej.

– Przygotowałyśmy dla dzieci pyszne, kolorowe deserki, są gorące gofry, nie brakuje cukierków, ciastek – wyliczają panie z Koła Gospodyń Wiejskich „Kukowianki”. – Dzieci to są najwspanialszy degustatorzy naszych słodkości, warto

dla nich się starać.

I gospodynie starały się bardzo, od sobotniego przedpołudnia kuchnia świetlicowa w Kukowie tętniła życiem i zachęcała do zajrzenia do niej pięknymi zapachami. Wypiekane na bieżąco gofry

znikały w ustach dzieci, desery i inne słodkości dodawały siły do zabawy. O tak wspaniałą poczęstunek i doborową zabawę zadbało KGW „Kukowianki” i Sołectwo Czermno.

Dzięki wzorcowej współpracy ze szkołą w Czermnie społeczność uczniowska mogła poznać tradycje andrzejkowe, pobawić się w rytm ulubionych przebojów, zmierzyć się w licznych konkursach z nagrodami. – Tu jest wspaniale – mówią nam dzieci. – Takiej muzyki nie spodziewaliśmy się, jest super, i te konkursy z balonikami i tańce. Bawimy się wysmienicie.

Bawili się mali i więksi, rodzice z dumą obserwowali lub wspierali swoje pociechy w piasach na parkiecie, a didżej spełniał muzyczne marzenia uczestników zabawy.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

WIĘCEJ ZDJEĆ NA NASZEJ STRONIE

LIPNO-CLI.PL

Literatura zmienia ludzi

LIPNO/REGION ▶ Listopadowe spotkanie Lipnowskiej Grupy Literackiej zaowocowało promocją najnowszych tomów poezji Jana Manewicza zatytułowanego „Bezdroża myśli”

– Od 15 lat Jan Manewicz jest w Lipnowskiej Grupie Literackiej – mówi Sławomir Ciesielski, przewodniczący LGL. – Znamy go jako poetę, jako człowieka, znamy jego osobowość. Jako człowiek Janek jest naszym przyjacielem, kolegą, epatuje nas swoim eleganckim

wyglądem, koleżeńskim zachowaniem, swoim poważnym podejściem do życia. Jest człowiekiem troszkę zahaczającym o inną epokę. Jan Manewicz usilnie trzyma się konwenansów poetyckich, trzyma się swojej poezji rymowanej, taki styl sobie obrał, w nim wyćwiczył się

i doskonale go opanował. Jeśli chodzi o poezję, to chociaż styl Janka możemy nazwać staroświeckim, w pozytywnym znaczeniu, treści są jak najbardziej aktualne i dzisiejsze. Jan Manewicz pisze o wydarzeniach ważnych dla kraju, ojczyzny, ludzi, mieszkańców, dzieci, mężów, żon, dla nas. Pisze o współczesności, mimo że swoją postawą i formą zahacza o czasy dawne. Takiego mamy człowieka, takiego mamy poetę w naszej grupie.

Jan Manewicz urodził się w 1947 roku. Na swoim koncie ma sześć tomików poezji: „Rozmyślne myślenie” z 2012 roku, „Władza myślenia” z 2013 roku, „Moc myślenia” z 2014 roku, „Wędrowniki myśli” z 2018 roku, „Myśli wątpliwe” z 2021 roku i opowieść „Łzy w połowie słone” z 2021 roku oraz „Bezdroża myśli” z 2024 roku.

– Jan Manewicz otrzymał

w 2015 roku w konkursie poetyckim o Złotego Kruka trzecią nagrodę – opowiada przewodniczący Sławomir Ciesielski. – Jan zajmuje się również twórczością muzyczną. Ma nagrane płyty, między innymi utwory na akordeonie, harmonijce ustnej.

Lipnowska Grupa Literacka z powodzeniem skupia literatów z Lipna, powiatu lipnowskiego, ale też Włocławka, Torunia, Czerlikowa i innych miejscowości. Działa od 35 lat przy Miejskiej Bibliotece Publicznej w Lipnie. To tu wielu literatów odważyło się wyjąć z szuflad wiersze, inni nauczyli się poezję interpretować, comiesięczne spotkania obfitują w rodzinną atmosferę i niezwykle klimat. Grupa jest matką wielu tomików poezji czy dzieł literackich. Listopad zaowocował najnowszym zbiorem wierszy Jana Manewicza.

– Pierwszy tomik wydałem w 2012 roku i jest trochę łzawy

– mówi Jan Manewicz. – Zostałem wtedy sam na świecie, żona odeszła, więc trudno było o inne treści. Jak to bywa w pierwszym tomiku u każdego, był też pełen oczekiwania na uznanie. Potem wyglądało to już inaczej, w szóstym tomiku zauważyć można odmianę, którą ja sam w sobie zauważyłem. Literatura nas zmienia, czytanie nas zmienia i mnie też zmieniło. Ja dzisiaj wiem jedno, że to co napisałem, a jest tego dużo, odcisnęło trwałe ślad na mojej duszy.

Była poezja, ale była i muzyka w wykonaniu poety. Było literackie uczucie w klimatycznych wnętrzach lipnowskiej „Bakalarski”. W grudniu grupa będzie świętowała swoje 35. urodziny. Uroczystości odbędą się 6 grudnia w kinie Nawojka. Wstęp jest bezpłatny. Początek o godzinie 17.00.

**Tekst i fot.
Lidia Jagielska**

WIĘCEJ ZDJEŃ NA NASZEJ STRONIE

LIPNO-CLI.PL

Pani Helena skończyła 103 lata

LIPNO/REGION ▶ Dwie niezwykle kobiety i dwa wyjątkowe jubileusze – Helena Szpakowska z Lipna świętowała swoje sto trzecie urodziny, a Stefania Rzechuła mieszkająca w Nakle nad Notecią setne. Dostojne jubilatki odwiedzili wicemarszałek Aneta Jędrzejewska oraz wiceprzewodniczący sejmiku województwa Przemysław Sznajdrowski

Helena Szpakowska, która 103. urodziny obchodziła 20 listopada, historią swojego życia udowadnia, że warto podejmować ryzyko, jeśli na szali jest dobro drugiego człowieka. Jest przy tym prawdziwą skarbnicą wiedzy o przeszłości, a dzięki doskonałej pamięci snuje opowieści, które zaskakują, wzruszają i bawią.

Urodziła się w Płońsku (województwo mazowieckie), młodość spędziła w Lipnie. Okres II wojny światowej naznaczył jej życie burzliwymi doświadczeniami, została skierowana na przymusowe roboty do Gdańska. Pomimo trudnych warunków, zawsze stawiała czoła przeciwnościom z podniesioną głową. Przez pięć lat pracowała jako pomoc kuchenna w jednej z restauracji. Początkowo nieznamość języka niemieckiego nastroczała jej wiele trudności.

Pewnego dnia, gdy niemiecka przełożona wymierzyła jej policzek, Helena odpowiedziała ciosem żeliwnym garnkiem. Została natychmiast zwolniona, co – zważywszy na realia tamtych czasów – można uznać za szczęście. Kolejnym przydziałem była piekarnia, gdzie nie tylko wypiekała chleb, ale także organizowała pomoc dla ukrywających się w lesie partyzantów. Narazając życie wynosiła pieczywo, które trafiało do żołnierzy. Na pytanie, czy się nie bała, odpowiada bez wahania: „Nie myślałam o strachu”. Po wojnie długo szukała sposobu, by wrócić do rodzinnego Lipna. Udało się to dzięki grupie szabrowników z Włocławka, którzy zaopiekowali się nią podczas choroby i pomogli wrócić do domu.

W Lipnie odnalazła ją młodzińcza miłość – Włodzimierz Szpakowski. Wzięli ślub i założy-

li rodzinę. Włodzimierz pracował w ośrodku zdrowia, a później na kolei. Wychowali sześćro dzieci. Helena, mimo obowiązków domowych, pozostała aktywna zawodowo – pracowała m.in. w przetwórci spożywczej, głównie na nocnych zmianach, aby być blisko dzieci. Później zatrudniła się w biurze, gdzie pracowała aż do emerytury. Po śmierci męża, który zmarł w wieku 68 lat, całkowicie poświęciła się rodzinie, pomagając dzieciom i wnukom.

Stefania Rzechuła obchodziła swoje setne urodziny 28 listopada. Ta niezwykle kobieta łączyła pracę w gospodarstwie z rozwijaniem licznych pasji. Jej talent do rękodziela – finezyjnie wyszywanych serwetek, dzierganych na drutach swetrów i skarpet – w połączeniu z kulinarnym kunsztem, pokazuje, że nawet wśród codziennych obo-

wiązków można tworzyć rzeczy wyjątkowe.

Urodziła się w Brzeźnie (powiat świecki) jako jedno z czworga dzieci Rozalii i Stanisława Tabaszów. Już od najmłodszych lat pomagała w rodzinnym gospodarstwie rolnym. Podczas wojny została zmuszona do pracy w niemieckim gospodarstwie w pobliskim Nowym Jasieńcu. Po zakończeniu wojny wróciła do rodzinnego domu, gdzie kontynuowała pracę w gospodarstwie wspólnie z rodzicami i rodzeństwem. Pracowała również w miejscowym sklepie i aktywnie angażowała się w życie lokalnej społeczności. Była członkinią koła gospodyń wiejskich i niejednokrotnie organizowała lokalne wydarzenia. W 1961 roku wyszła za mąż i przeniosiła się do Bydgoszczy. Rok później urodziła syna Krzysztofa. Umiejętnie godziła obowiązki matki z pracą

zawodową. Od 1971 roku mieszkała w domu na bydgoskich Bartodziejach, który wybudowała wspólnie z mężem. Doczekała się dwojga wnucząt – Adama i Ewy. Z mężem przeżyła prawie pół wieku, do jego śmierci w 2006 roku.

Samorząd województwa honoruje stuletnich mieszkańców regionu od 2018 roku, medal Unitas Durat odebrało do dziś ponad czterysta osób. Rodziny mieszkańców regionu, którzy w najbliższym czasie kończą sto lat, a także starszych, zachęcamy do kontaktu pod numerem telefonu 56 62 18 344 i adresem e-mailowym: stulatowie@kujawsko-pomorskie.pl.

Na zdjęciach kadry z jubileuszowej uroczystości na cześć Heleny Szpakowskiej z Lipna.

(ak), fot. Szymon Zdziebło/tarantoga.pl dla UMWKP

TYGODNIK REGIONALNY

PROGRAM TV: str. 13-19

CZWARTEK 05.12.2024 r.

ROZRYWKA: str. 20

Kujawsko-pomorskie pociągi przejadą 6,5 mln kilometrów więcej na str. 12

Trzy działające w naszym regionie szpitale znalazły się w czołówce najlepiej zarządzanych publicznych lecznic w kraju. Wojewódzki Szpital Dziecięcy, Centrum Onkologii i Zespół Opieki Zdrowotnej w Chełmnie zostały w rankingu BFF Banking Group i dziennika „Rzeczpospolita” sklasyfikowane w swoich kategoriach na odpowiednio drugim, trzecim i czwartym miejscu

– By osiągnąć mierzony skutecznością leczenia, przyzwoitym standardem hospitalizacji i generalnie dobrymi doświadczeniami pacjentów sukces w medycynie potrzebne są dwie rzeczy: dobrze wyposażona nowoczesna placówka i personel o najwyższych kwalifikacjach. Obie są równie ważne – podkreśla marszałek Piotr Całbecki. – Gratuluję załogom wyróżnionych placówek.

W rankingu, który przygotowano już po raz dziewiąty, brano pod uwagę zarówno to, jak szpitale radzą sobie pod względem finansowym, jak i jakość usług medycznych i opieki nad pacjentami. Klasyfikację przeprowadzono w pięciu kategoriach (trzy dotyczyły wysokości

kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia, w kolejnych oceniano wyłącznie szpitale kliniczne i placówki będące spółkami samorządowymi). Bydgoski Wojewódzki Szpital Dziecięcy był oceniany w kategorii placówek z kontraktem z NFZ w przedziale 100-199 mln złotych, marszałkowskie Centrum Onkologii w kategorii lecznic z kontraktem powyżej 200 mln złotych, a prowadzony przez samorząd powiatu chełmińskiego szpital w Chełmnie w kategorii placówek z kontraktem do 99 mln złotych.

Wojewódzki Szpital Dziecięcy w Bydgoszczy jest jednym z nielicznych ośrodków w kraju, który specjalizuje się w leczeniu chirurgicznym i onkologicznym trudno

dostępnych guzów głowy i szyi, w tym szczególnie guzów podstawy czaszki. Trafiają tu najbardziej skomplikowane przypadki także z innych regionów. W 2020 roku zespół otolaryngologiczno-neurochirurgiczny podjął się, z sukcesem, pierwszej w Europie Środkowo-Wschodniej operacji wszczepienia implantu słuchowego do pnia mózgu.

Bydgoskie marszałkowskie Centrum Onkologii jest jednym z najlepszych szpitali w Polsce, stale modernizowanym i korzystającym z najnowocześniejszych technik leczenia, diagnostyki i rehabilitacji; posiada też dobrze funkcjonujący segment profilaktyczny. Od 2022 roku w placówce wykonuje się operacje z użyciem robota chirur-

gicznego, a w listopadzie ośrodek uruchomił Centrum Chirurgii Robotycznej – nowy blok operacyjny wyposażony w trzy tego rodzaju maszyny. Lecznica jest pierwszym polskim szpitalem publicznym, który wprowadził tę nowoczesną technologię do codziennej praktyki klinicznej, i jedynym, który dysponuje trzema tego rodzaju systemami.

Szpital w Chełmnie jest dobrze funkcjonującą lecznicą powiatową. Jego blok porodowy cieszy się znakomitą opinią, na poród decydują się tu młode mamy nie tylko z najbliższej okolicy. Placówka prowadzi szkołę rodzenia, a w czerwcu otworzyła nową pracownię tomografii komputerowej.

(red)

Narodowe sanktuarium
na Krzeptówkach
więcej na str. 10

Cukier tani
jak barszcz
więcej na str. 11

Moc wydarzeń
w Golubskim Domu Kultury
więcej na str. 21

Narodowe sanktuarium na Krzeptówkach

TURYSTYKA ▶ Na skraju Zakopanego, z widokiem na wysokie Tatry i repliką krzyża z Giewontu, codziennie rzesze wiernych i turystów przyjmuje Narodowe Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej na Krzeptówkach

Konferencja Episkopatu Polski uchwałą z 14 marca 2018 roku ustanowiła tę okazałą, piękną i szczególną dla Polaków świątynię na zakopiańskich Krzeptówkach – Sanktuarium Narodowym Matki Bożej Fatimskiej. Kościół jest także uznawany za wotum wdzięczności za ocalenie życia Jana Pawła II w zamachu z 13 maja 1981 roku. To w kaplicy, która do dzisiaj jest miejscem modlitwy zlokalizowanym w kompleksie sanktuarijnym, wierni przez sto dni wraz z proboszczem ks. Drozkiem modlili się o wyzdrowienie papieża Polaka.

Pallotyni zawiadujący miejscem przybyli na Krzeptówki już w 1951 roku, wybudowali wtedy

kaplicę ku czci Matki Bożej Fatimskiej. W 1961 roku prymas Stefan Wyszyński przekazał na Krzeptówki figurę Matki Bożej Fatimskiej, a 16 października 1961 roku poświęcił ją osobiście ówczesny biskup krakowski Karol Wojtyła. Przez 27 lata figura pielgrzymowała po całej Polsce w ramach rekolekcji fatmiskich prowadzonych przez księży pallotynów. 21 października 1987 roku na Placu Świętego Piotra w Rzymie została koronowana przez Ojca Świętego Jana Pawła II i umieszczona nad ołtarzem w Kaplicy Niepokalanego Serca Maryi na Krzeptówkach. Tam jest do dzisiaj w drewnianej kaplicy, która przyciąga tłumy wiernych. W centralnym miejscu

wznosi się obecnie już ogromna świątynia o charakterystycznym kształcie.

– Ten kościół powstał z modlitwy za papieża, z troski o papieża – mówił proboszcz tej parafii śp. ks. Mirosław Drozdek. – Budowa rozpoczęła się w Rzymie.

Władze ówczesne naszego kraju długo wstrzymywały wydanie pozwolenia na budowę nowego kościoła. Po otrzymaniu jednak pozwolenia ks. Mirosław Drozdek pojechał do Watykanu i 4 marca 1987 roku został przyjęty na audiencji przez papieża Jana Pawła II, który to osobiście obejrzał projekt świątyni na Krzeptówkach, podpisał dokument i pobłogosła-

wił.

30 lipca 1987 roku biskup Kazimierz Górny poświęcił plac pod budowę, a we wrześniu rozpoczęły się wykopy pod fundamenty. 13 maja 1990 roku kardynał Franciszek Macharski wmurował kamień węgielny przywieziony z grobu świętego Piotra w Rzymie i z miejsca pierwszego objawienia Matki Bożej w Fatimie. Te dwa kamienie wskazują na szczególny charakter kościoła, którego korzenie są w Rzymie i w Fatimie.

W fundamentach świątyni są wmurowane różańce papieskie wraz z jego zdjęciem. Budowa świątyni trwała pięć lat. Ojciec Święty Jan Paweł II 7 czerwca 1997 roku odwiedził sanktuarium na

Krzeptówkach, by osobiście konsekrować świątynię. W kaplicy Najświętszego Serca Maryi papież odprawił medytację pierwszozobną, a dopiero po niej mszę świętą odprawił w sanktuarium i konsekrował nowy kościół.

Narodowe Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej odwiedzane jest przez tysiące wiernych. Wokół kościoła znajdziemy stacje drogi krzyżowej i miejsca modlitwy, wszystko na górzystym terenie i w góralskim stylu. Miejscem, które warto zobaczyć, jest krzyż z 2001 roku postawiony tuż przy sanktuarium w setną rocznicę ustawienia krzyża na Giewoncie 19 sierpnia 1901 roku.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

Cukier tani jak barszcz

FINANSE ▶ Każdy, kto kupował ostatnio cukier, zauważył jak spadły jego ceny. W niektórych sieciach za kilogram należało zapłacić zaledwie 1,49 zł. Co to oznacza dla plantatorów?

Buraki zostały już wykopane i ostatnie partie czekają w polu na odbiór do cukrowni.

Pogoda sprzyja kampanii buraczanej. Nie było zbyt wiele deszczów ani silnych przymroz-

ków, które wpływają na jakość buraków w przyzmacz.

Obecne ceny cukru związane są z bardzo dobrymi plonami. W tym roku wykopano ok. 10% więcej buraków niż przed rokiem. Niestety kolejny raz mamy także do czynienia z importem cukru z Ukrainy. W ubiegłym roku sprowadzono 500 tys. ton. Polska jest dużym producentem cukru. Co roku na rynek wrzucamy 2,3 mln ton. Polacy zdołają skosztować 1,7 mln ton.

Dla plantatorów zapowiada się ciężki rok 2025. Firmy proponowały dużo niższe stawki kontraktacyjne. Średnia obniżka to 25%. Swoje dokładają sieci handlowe, które prześcigają się obecnie w obniżaniu cen cukru i stosowaniu promocji.

(pw)

Dopłaty

Na budynki i maszyny

Od 21 listopada do 30 grudnia rolnicy mogą starać się o duże dopłaty, które pozwalają na rozwój gospodarstw. W grze są takie stawki jak milion złotych na budowę lub modernizację budynków.

ARiMR uruchomiła nowy program dla rolników pod nazwą inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność. Jest to oferta dla rolników posiadających gospodarstwa o powierzchni do 300 hektarów i o wielkości ekonomicznej od 25 do 250 tys. euro. Pomoc obowiązywać będzie w dwóch obszarach: B (przedsięwzięcia dotyczące produkcji ekologicznej) oraz C (bezpiecznego dla konsumenta i efek-

tywnego przedłużania trwałości produktów, ich przechowywania oraz lepszego przygotowania do sprzedaży, również bezpośredniej).

W przypadku obszaru C rolnik może otrzymać nawet milion złotych na budowę lub modernizację budynków do przechowywania owoców i warzyw i 300 tys. zł na zakup nowych maszyn i urządzeń do przechowywania, czyszczenia, sortowania, itd. W przypadku rolnictwa ekolo-

gicznego milion zł może zostać przeznaczony np. na budowę pastwisk i wybiegów lub przechowalni dla owoców i warzyw. 300 tys. zł przeznaczyć można na dowolne maszyny i urządzenia służące do produkcji ekologicznej.

Wnioski można składać przez internet. Więcej danych dotyczących programu znajdziemy na stronach ARiMR.

(pw)

Prawo

Inspekcja pracy w zagrodzie

Od nowego roku rolnicy, których odwiedzą kontrole, muszą liczyć się także z tym, że ich dopłaty mogą zostać pomniejszone za nieprzestrzeganie przepisów BHP.

Jak łatwo zgadnąć, nowe przepisy mają związek z Unią Europejską i jej „mechanizmem warunkowości społecznej”. Skontrolowany może być rolnik, który stara się o płatności bezpośrednie, rolno-środowiskowo-klimatyczne oraz ONW. Kontroli

dokonuje Państwowa Inspekcja Pracy. Można przypuszczać, że najbardziej narażeni na kontrole mogą być rolnicy zatrudniający osoby.

Jak dotkliwe będą kary? Trudno powiedzieć, ponieważ matryca kar będzie uwzględniać

ich powtarzalność, dotkliwość i kilka innych czynników. Rolnicy mogą jednak liczyć się z obniżeniem dopłat o 3%. Jeśli przewinienia będą się powtarzać, wówczas obcięcie dopłat będzie dotkliwsze.

(pw)

Prawo

Trudniej o dom?

W przyszłym roku w gminach ruszy proces sporządzania ogólnych planów zagospodarowania przestrzennego. To ważne, ponieważ od lat osadnictwo miejskie wkracza na tereny wiejskie, a wraz z nim także konflikty między nowymi mieszkańcami wsi, a rolnikami.

W minionej dekadzie rolnicy sprzedali odrolnione działki chętnym do ucieczki z miasta inwestorom. W efekcie tego wokół miast powstały nowe osiedla. Rodziło to mnóstwo konfliktów o hałas, brud czy kurz towarzyszące pracom rolnym. Teraz rolnicy z Dolnego Śląska przeanalizowali sytuację i zwrócili się do wójtów, by ci nie tak łatwo przeznaczali grunty rolne pod budownictwo jednorodzinne.

Odpowiednie zaplanowanie miejsc pod zabudowę mieszkaniową ma istotne znaczenie. Szczególnie na wsiach rolnictwo powinno być głównym kryterium planowania zagospodarowania terenu - czytamy w piśmie dolnośląskich rolników. Oprócz tego postulatu rolnicy chcą, by przy tworzeniu planów wzięto pod uwagę możliwość przemieszczania się dużego sprzętu rolniczego i dostępu do pól.

(pw)

Ciekawostka

Ich nowy świat

Rolnictwo potrafi być nie tylko biznesem, ale i misją ratowania ludzi, dla których nowoczesny świat jest niezbyt przyjaznym środowiskiem.

Kilka lat temu w naszym kraju pojawił się temat rolnictwa społecznego. Mówiło się o tworzeniu gospodarstw, gdzie swoje miejsce na rynku pracy znajdą osoby niepełnosprawne, a seniorzy znajdą spokojną przystań. W sąsiednich Niemczech istnieje 600 tego typu gospodarstw. My zaprezentujemy pomysł na gospodarstwo prosto z odległej Australii, gdzie w okręgu Finnis działa farma Rise and Shine Eggs. Zatrudnia ona osoby niepełnosprawne umysłowo, które doglądają kur oraz dostarczają jajka do oko-

licznych miast.

Farmę założył rolnik oraz jego siostra, która ma za sobą lata praktyki jako terapeuta. Do obsługi zwierząt i pakowania jaj zatrudnili osoby niepełnosprawne - była to ich pierwsza praca. Kury są hodowane na pastwiskach, w mobilnych kurnikach, więc jajka można uznać za ekologiczne. Obecnie rodzeństwo planuje otwarcie drugiego gospodarstwa i edukowanie osób niepełnosprawnych do kolejnych prac w rolnictwie.

(pw)

Technologie

Przeszli do internetu

Zakończyła się akcja Dzień z eKRUS, podczas której promowano konta na portalu kasy. Założono 2243 nowe konta.

Portal, o którym już pisaaliśmy, ma przyspieszyć wykonywanie wielu czynności rolnikom. Pomaga m.in. dowiedzieć się o okresach ubezpieczenia i składkach. Można również złożyć wnioski o zasiłek macierzyński, zgłosić ubezpieczenie pomocnika rolnika i pobrać zaświadczenia o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Aby założyć konto na eKRUS, można zarejestrować się przez internet, ale także udać się do biur KRUS i wypełnić tradycyjny dokument. Z pierwszych recenzji wynika, że portal eKRUS jest dość przejrzysty i prosty w obsłudze. Nie jest przeładowany funkcjami. Wyszukiwanie potrzebnych dokumentów i spraw przebiega szybko.

(pw)

Kujawsko-pomorskie pociągi przejadą 6,5 mln kilometrów

REGION ▶ Nowe bezpośrednie połączenie kolejowe ze Szczecinem, wakacyjne kursy do Kołobrzegu i Helu, więcej pociągów z Bydgoszczy do Mogilna, a także z Torunia do Inowrocławia – to najważniejsze zmiany w nowym rozkładzie jazdy pociągów, który zacznie obowiązywać 15 grudnia

Szczegóły przekazali w poniedziałek (2 grudnia) podczas spotkania z dziennikarzami marszałek Piotr Całbecki i wicemarszałek Aneta Jędrzejewska. – Cieszy nas coraz większa liczba mieszkańców regionu, którzy wybierają kolej regionalną jako środek lokomocji. Z myślą o ich potrzebach, unowocześniamy tabor i konsekwentnie zabiegamy o jak najlepszą siatkę połączeń – podkreślił marszałek Piotr Całbecki.

W 2025 roku na pasażerski transport kolejowy przeznacz-

my 223,5 mln zł – to o dziesięć i pół miliona złotych więcej niż w roku bieżącym. Pociągi kursujące według nowego rozkładu jazdy przejadą, w porównaniu z 2024 rokiem, o 300 tysięcy kilometrów więcej. Łącznie wszystkie pojazdy pokonają sześć i pół miliona kilometrów.

Od 15 grudnia, dzięki współpracy z samorządami województwa zachodniopomorskiego i wielkopolskiego ze stacji Bydgoszcz Główna do stacji Szczecin Główny rozpocznie kursy pociąg

Barnim. Z Bydgoszczy skład wyruszy o 12:51, a na miejscu będzie o 17:31.

W wakacje 2025 roku wznowione zostaną kursy pociągu Rybitwa do Kołobrzegu. Z tego popularnego połączenia w 2024 roku skorzystało 8 tysięcy osób. Bezpośrednie przejazdy nad Bałtyk będą rozpoczynać się na dworcu Toruń Wschodni. Zapewnimy również dogodną przesiadkę podróżnym z Włocławka. Nowością rozkładu jazdy będzie też wakacyjny kurs na Półwysep Helski.

Po wprowadzeniu nowego rozkładu jazdy na trasie Bydgoszcz – Mogilno kursować będzie siedem par pociągów (dotychczas jeździły cztery pary). Do dziesięciu zwiększy się również liczba par pociągów na trasie Inowrocław – Toruń. Dwa dodatkowe pociągi do Inowrocławia odjadą z Torunia o 8:36 i 21:33, a z Inowrocławia do Torunia o 11:33 i 22:17. Tymi ostatnimi pasażerowie dojadą również do Kutna i Jabłonowa Pomorskiego.

Nowa para wieczornych pociągów będzie także kursować

między Grudziądem a Brodnicą oraz między Bydgoszczą a stacją Wyrzysk Osiek (przez Nakło nad Notecią). Dwa kursy do Włocławka, które dotychczas odjeżdżały z Torunia, od 15 grudnia będą wyruszać z Inowrocławia.

– Poprawimy również komunikację z Kutnem i Łodzią. W ramach współpracy z samorządem województwa łódzkiego do pociągów odjeżdżających w kierunku Łodzi. Ponadto pierwszy poranny pociąg do tego miasta odjeżdżać będzie ze stacji Toruń Wschodni (a nie jak dotychczas z dworca głównego) już o 4:03 – podaje UM.

W rozkładzie jazdy pojawią się nowe bezpośrednie kursy, które powstały po połączeniu krótszych relacji: Toruń Główny – Grudziądz – Brodnica, Laskowice Pomorskie – Brodnica, Bydgoszcz Główna – Laskowice Pomorskie – Brodnica. Dotychczasowe bezpośrednie połączenia z Bydgoszczy do Poznania (o 5:16 i 12:14) będą również kursować w weekendy.

Z okazji koncertu „Sylwestro-

wa moc przebojów” w nocy z 31 grudnia na 1 stycznia uruchomimy pociągi specjalne, które odwieżą pasażerów z trzech stacji w Toruniu do Nakła nad Notecią, Tucholi, Mogilna, Jabłonowa Pomorskiego, Skępego (powiat lipnowski) i Kalisk Kujawskich (powiat włocławski).

W rozkładzie jazdy 2025/2026 przywrócone zostaną połączenia do Ciechocinka, a w rozkładzie jazdy 2026/2027 także do Rypina. Połączenia kolejowe finansowane przez samorząd województwa realizowane są przez Arrivę RP i Polregio, na podstawie ośmioletniej umowy zawartej w 2022 roku. Przedstawiciele przewoźników także brali udział w konferencji

Połączenia kolejowe w liczbach: 6,2 mln kilometrów przejechanych w 2023/24 roku; 6,5 mln kilometrów przejadą pociągi w 2024/25 roku; 213 mln zł wydanych na transport kolejowy w 2023/24 roku; 223,5 mln zł wydanych na transport kolejowy w 2024/25 roku.

(red), fot. Mikołaj Kuras dla UMWKP

TVP 1

10:40 Ojciec Mateusz

07:00 Transmisja mszy świętej
Sanktuarium Matki Bożej
Jasnej Góry
Dobre historie

08:00 Akcyjowa 38

08:45 Ranczo - serial

09:45 Komisarz Alex - serial

10:40 Ojciec Mateusz - serial

11:35 Korona królów. Jagiellonowie

12:10 Agrobiznes

12:25 Agropogoda

12:35 Magazyn rolniczy

12:50 Mieszkańcy skandynawskich
wód - dokument

14:00 Wichrowe wzgórze - serial

14:55 Jaka to melodia?

15:35 Gra słów. Krzyżówka

16:05 Dziedzictwo - serial

17:00 Teleexpress

17:15 Pogoda

17:20 Jaka to melodia?

17:55 Klan

18:25 Reportaż

18:45 Akcyjowa 38

19:30 Program informacyjny 19.30

19:55 Pytanie dnia

20:10 Sport

20:15 Pogoda

20:30 Korona królów. Jagiellonowie

21:05 Ojciec Mateusz - serial

22:05 Sprawa dla reportera

23:05 Katedra Notre-Dame, odrodzona
z popiołów - dokument

TVP 2

06:55 Barwy szczęścia

05:30 M jak miłość - serial

06:55 Barwy szczęścia - serial

07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka

07:55 Pytanie na śniadanie

11:15 Lena na Kaukazie

11:50 Dobry tytuł

12:30 Kolo fortuny

13:15 Miłość i nadzieja

14:05 Va banque

14:35 Na sygnale - serial

15:05 La Promesa - pałac tajemnic
- serial

16:00 Kolo fortuny

16:35 Familiada

17:20 Miłość i nadzieja

18:15 Va banque

18:50 Jeden z dziesięciu

19:25 Barwy szczęścia - serial

20:05 Barwy szczęścia - serial

20:50 Tak to leciało!

21:50 Krucjata 2. Znak bliźniąt - serial

22:40 Informacje kulturalne

23:00 Hala odlotów

23:50 Pasażer - thriller

tvn

20:10 Na Wspólnej

05:55 Ukryta prawda - serial

06:50 Kuchenne rewolucje

07:45 Dzień Dobry TVN

11:20 Kuchenne rewolucje

12:15 Ukryta prawda - serial

13:20 Ukryta prawda - serial

14:20 Detektywi - serial

15:20 Doradca smaku

15:30 Ukryta prawda - serial

16:35 Kuchenne rewolucje

17:40 Detektywi - serial

18:40 Sport

18:50 Pogoda

19:00 Fakty

19:40 Uwaga!

20:00 Doradca smaku

20:10 Na Wspólnej - serial

20:50 Milionerzy

21:30 Kuchenne rewolucje

22:35 To nie tak jak myślisz, kotku
- komedia

polsat

19:40 Uroczysko

05:25 Telezakupy TV Okazje

06:00 Nowy dzień z Polsat News

08:30 Malanowski & Partnerzy - serial

09:00 Malanowski & Partnerzy - serial

09:30 Sekrety rodziny - serial

10:30 Dlaczego ja? - serial

11:30 Gliniarze - serial

12:30 Gliniarze - serial

13:30 Gliniarze - serial

14:35 Dlaczego ja? - serial

15:50 Wydarzenia

16:15 Pogoda

16:20 Interwencja

16:30 Na ratunek 112 - serial

17:00 Gliniarze - serial

18:00 Pierwsza miłość - serial

18:50 Wydarzenia

19:15 Lepsza Polska

19:25 Sport

19:30 Pogoda

19:40 Uroczysko - serial

20:10 Miłość na nowo - komedia

22:25 Mamma Mia! Here
We Go Again - komedia

HITY DNIA

„Wojna światów”
(1953 r.) TVP Kultura 20:00

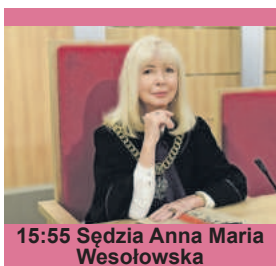
Klasyczny film science-fiction z udziałem
Gene'a Barry'ego. Ziemi zagrażają złowrodzy
przybysze z kosmosu. Na ich drodze stoją naukowiec
Clayton Forrester i Sylvia Van Buren.

„Mamma Mia! Here We Go Again”
(2018 r.) Polsat 22:25

Sophie jest w ciąży. Chce otworzyć hotel po
remontach i podobnie jak jej matka Donna będzie
musiała podjąć ryzyko. Bohaterka wspomina
okres młodości swojej matki na greckiej wyspie.

7 tvn

15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska

06:15 Szkoła - serial

07:15 Szpital - serial

08:15 Ukryta prawda - serial

09:20 Ukryta prawda - serial

10:20 Ukryta prawda - serial

11:25 W-11 - Wydział Śledczy - serial

12:10 W-11 - Wydział Śledczy - serial

12:50 Detektywi - serial

13:50 Opowieści małżeńskie - serial

14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial

15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial

16:55 Zagadki losu - serial

17:55 Zagadki losu - serial

18:55 Ukryta prawda - serial

20:00 Tysiąc słów - komedia

21:55 Czas na Show. Drag Me Out

23:00 Sztanga i cash - komedia

4

15:30 Na ratunek 112

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?

08:00 Bogaty dom - biedny dom

09:00 Dlaczego ja? - serial

10:00 Dlaczego ja? - serial

11:00 Trudne sprawy - serial

12:00 Trudne sprawy - serial

13:00 Trudne sprawy - serial

14:00 Policjantki i policjanci - serial

15:00 Na ratunek 112 - serial

15:30 Na ratunek 112 - serial

16:00 Policjantki i policjanci - serial

17:00 Policjantki i policjanci - serial

18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?

19:00 Policjantki i policjanci - serial

20:00 Malanowski. Nowe rozdanie
- serial

20:30 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial

21:30 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial

22:35 Dziedzictwo. Heredity - horror

TV puls

13:50 Kobra - oddział specjalny

07:00 Nash Bridges - serial

08:00 Kobra - oddział specjalny - serial

09:00 Kobra - oddział specjalny - serial

10:00 Unforgettable:
Zapisane w pamięci - serial

11:00 Nie igraj z aniołem - serial

11:55 Nie igraj z aniołem - serial

12:55 Unforgettable:
Zapisane w pamięci - serial

13:50 Kobra - oddział specjalny - serial

14:50 Lombard. Życie pod zastaw
- serial

15:50 Ranczo - serial

16:55 Ranczo - serial

18:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial

19:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial

20:00 Planeta Singli 2 - komedia

22:25 Złap mnie, jeśli potrafisz
- komedia

TVP KULTURA

09:05 Noce i dnie

06:10 Muzyczne poranki

06:45 Tamte lata, tamte dni

07:20 Podróże z historią - serial

08:05 Video Art

08:40 Którędy po sztukę

09:05 Noce i dnie - serial

10:25 Nie ma róży bez ognia - komedia

12:15 Reżyserzy - serial

13:05 Poczet świrów polskich

13:45 Instytut Zaawansowanego
Myślenia - dokument

15:05 Wróżby kumaka
- film obyczajowy

16:55 Noce i dnie - serial

18:00 Którędy po sztukę

18:10 Video Art

18:50 Wszystkie role Stanisława Barei

20:00 Hala odlotów

21:00 Czwartkowy klub filmowy

21:05 Wojna światów - film SF

22:40 Matylda - serial

23:35 Siermierz - dramat

TVP HISTORIA

10:20 Encyklopedia II wojny światowej

06:45 Wojownicy czasu

07:20 Fake czy historia?

08:15 Stulecie Winnych - serial

09:10 Dajcie mi jabłko

09:50 Ludzie i maszyny

10:20 Encyklopedia II wojny światowej
- serial

10:45 Podziemne Włochy - serial

11:50 Przypadek Polski. Polityka i idee

12:15 Tygrysy Europy - serial

13:20 Horizons - serial

14:25 III Rzesza zatrzymana w kadrze
- serial

15:25 Korona królów

16:00 Sensacje XX wieku

16:30 Sensacje XX wieku

17:05 Tunka - dokument

18:10 Flesz historii

18:25 Reportaż

18:50 Czas honoru - serial

19:45 Najmłodsza agentka - dokument

20:15 Aleksander Czyżewski. Słońcem
uręczony - dokument

21:05 Motylem jestem, czyli romans
40-latk - komedia

22:45 Sensacje XX wieku

23:50 Wiedzińczyk. Historia podniebnej
ucieczki - dokument

TRAM

06:50 Muzyczne chwile

07:00 Po stronie prawdy

07:55 Adwent na serio

08:00 Informacje dnia

08:15 Polski punkt widzenia

08:35 Słowo życia

08:40 Muzyczne chwile

08:55 Święty na każdy dzień

09:00 Na zdrowie

09:20 Opowieści biblijne historie
animowane z Nowego
Testamentu - serial

09:50 Mateczniki Polskości

10:00 Informacje dnia

10:15 Rozmowy niedokończone

11:25 Myśląc Ojczyznę

11:35 Przyroda i ludzie

12:00 Anioł Pański

12:03 Informacje dnia

12:20 Wykłady z konferencji
„Reminiscencje śmierci
ks. Jerzego Popiełuszki”

12:50 Promień z Fatimy

13:20 Przegląd katolickiego tygodnika
„Niedziela”

13:30 Msza święta z Jasnej Góry

14:20 Muzyczne chwile

14:30 Ma się rozumieć

14:40 Cudowna Pani w bukowskim
obrazie - dokument

15:00 Konferencja
prasowa Prezesa
NBP Adama Glapińskiego

16:00 Informacje dnia

16:10 Z wędką nad wodę
w Polskę i świat

16:35 Sól ziemi

17:00 Modlitwa w Sanktuarium
św. Józefa w Kaliszu

19:25 Akademia pro-life

19:30 Przyjaciele i bohaterowie - serial

20:00 Informacje dnia

20:20 Różaniec

20:50 Głos Polski

21:00 Apel Jasnogórski

21:20 Informacje dnia

21:40 Polski punkt widzenia

22:00 Głos serca - serial

22:45 Na pallotyńskim wzgórzu
- dokument

23:55 Słowo życia

Piątek, 6 grudnia 2024

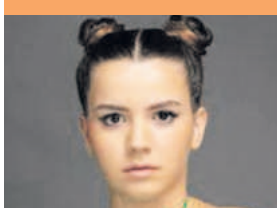
TVP 1

09:40 Komisarz Alex

05:55 Info poranek
07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Agape blisko Ciebie
08:00 Akacja 38
08:45 Ranczo - serial
09:45 Komisarz Alex - serial
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Okrasa łamie przepisy
12:10 Agrobiznes
12:25 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:50 Loara - dzika kraina - dokument
14:00 Wichrowe wzgórze - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Wiśle - kwalifikacje
19:05 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Wiśle - studio
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Korona królów. Jagiellonowie
21:05 Komisarz Alex - serial
22:05 Raport specjalny
23:00 Wyjście awaryjne - komedia

TVP 2

13:15 Miłość i nadzieja

05:25 M jak miłość - serial
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się
06:50 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Operacja zdrowie
11:50 Górna półka smaku
12:30 Kolo fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial
16:00 Kolo fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia - serial
19:55 Przepis dnia
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:45 Postaw na milion
21:45 Cudowne lata
22:45 To jest grane
23:20 Miłość po francusku - komedia

tvn

07:45 Dzień Dobry TVN

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:20 Kuchenne rewolucje
12:15 Ukryta prawda - serial
13:20 Ukryta prawda - serial
14:20 Detektywi - serial
15:20 Doradca smaku
15:30 Ukryta prawda - serial
16:35 Kuchenne rewolucje
17:40 Detektywi - serial
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Zielona mila - dramat
23:55 Nieuchwytny - film sensacyjny

polsat

18:00 Pierwsza miłość

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 halo tu polsat
11:25 Gliniarze - serial
12:25 Gliniarze - serial
13:25 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:45 Mikołajkowy blok reklamowy
18:55 Wydarzenia
19:20 Gość „Wydarzeń”
19:35 Sport
19:40 Pogoda
20:10 Cruella - komedia
23:05 65 - film SF

7 tvn

13:50 Opowieści małżeńskie

05:55 Szkoła - serial
06:50 Szpital - serial
07:50 Ukryta prawda - serial
08:50 Ukryta prawda - serial
09:50 Ukryta prawda - serial
10:50 Unboxing - Wielkie Otwarcie
11:25 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:10 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:50 Detektywi - serial
13:50 Opowieści małżeńskie - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
16:55 Zagadki losu - serial
17:55 Zagadki losu - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Razem czy osobno? - komedia
21:55 The Meg - film SF

4

14:00 Policjantki i policjanci

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Władczy móch: One - serial
20:30 Gwiazdy Kabaretu
21:30 Gwiazdy Kabaretu
22:30 Carandiru - dramat

HITY DNIA

„Cruella”
(2021 r.) Polsat 20:10

Akcja filmu rozgrywa się w Londynie w latach 70. XX wieku, na tle punkowej rewolucji, i skupia się na postaci młodej oszustki Estelli. Bystra i kreatywna dziewczyna chce zdobyć sławę dzięki swoim projektom.

„Krwawa zemsta”
(2019 r.) TV Puls 22:00

Cain Burgess wiódł normalne życie do dnia, kiedy związał się z ludźmi, którzy zrobili z niego przestępcę. Bohater trafia przez nich do więzienia. Kiedy udaje mu się zbiec, chce tylko jednego - zemsty.

TV puls

18:00 Lombard. Życie pod zastaw

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
10:00 Unforgettable:
Zapise w pamięci - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
11:55 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Unforgettable:
Zapise w pamięci - serial
13:50 Kobra - oddział specjalny - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw - serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
20:00 Wściekły pies - film sensacyjny
22:00 Krwawa zemsta - film sensacyjny
23:50 Najdłuższa noc - film sensacyjny

TVP KULTURA

07:35 Podróże z historią

06:10 Muzyczne poranki
07:00 Tamte lata, tamte dni
07:35 Podróże z historią - serial
08:10 Wędrowiec polski
08:40 Wydarzenia aktualne
09:05 Noce i dnie - serial
10:10 Jezioro Bodeńskie - dramat
11:45 Zaczarowany Kot. Konstanty Ildefons Gałczyński - dokument
12:55 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
13:35 Prawdziwie magiczny sklep
14:10 Katarynka - film obyczajowy
14:50 Przygoda Stasia - film obyczajowy
15:45 Warzywa i owoce
16:25 Gwiazdy estrady - Irena Santor
17:25 Na festiwalowej scenie - Irena Santor
17:55 Na festiwalowej scenie - Irena Santor
18:25 Poczet świrów polskich
19:00 Reżyserzy - serial
20:00 Wieczór kinomana
20:05 W upalną noc - kryminał
22:05 Hala odlotów
23:00 Dom pod Dwoma Orlami - serial

TVP HISTORIA

12:15 Podróże z historią

06:45 Flesz historii
07:00 Reportaż
07:20 Spór o historię
08:00 Czas honoru - serial
09:05 Tunka - dokument
10:05 Encyklopedia II wojny światowej - serial
10:35 Aleksander Czyżewski. Słońcem urzeczony - dokument
11:25 Fake czy historia?
12:15 Tygrysy Europy - serial
13:20 Kultowe zabytki - serial
14:20 Nieznane twarze historii - dokument
14:55 Wojownicy czasu
15:35 Korona królów
16:05 Sensacje XX wieku
17:05 Tadeusz Romer. Misja niemożliwa - dokument
18:10 Ludzie i maszyny
18:50 Czas honoru - serial
20:00 Planeta skarbów - serial
21:00 Zmierzch imperium - serial
22:00 Zabójczy widok - film sensacyjny

TRAM

07:55 Adwent na serio
08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:40 Słowo życia
08:45 Europejska perła baroku
09:10 Z wędką nad wodę w Polskę i świat
09:35 Święty na każdy dzień
09:45 Jestem mamą
10:00 Informacje dnia
10:15 Oredzie na trudne czasy
11:25 Głos Polski
11:35 Natura et Homo
12:00 Aniol Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Głos serca - serial
13:05 Muzeum Powstania Warszawskiego
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Drzwi do lasu
14:55 Słowo życia
15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia
15:20 Mocni w wierze
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Natura obiektywnie
16:40 Prosto o gospodarce
17:00 Z Małej Cerkwicy do...
17:30 Geopolityka
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Aniol Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Westerplatte młodych
19:00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
19:30 Brat Franciszek - serial
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Oddech Boga - serial
22:50 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
22:55 Pędzelkiem z ogona wiewiórki pisane
23:25 Regał

HITY DNIA

„Ostatni władca wiatru”
(2010 r.) TVN 7 20:00

Między czterema królestwami żyjącymi od wieków w pokoju wybucha wojna. Obdarzony niezwykłymi mocami młody Aang próbuje przywrócić równowagę między światami żywiołów: Powietrzem, Wodą, Ziemią i Ogniem.

„Nieuchwytny cel 2”
(2016 r.) TV 4 22:15

Robert, zawodnik MMA, który chce skończyć z walkami, dostaje propozycję wzięcia udziału w turnieju w Birmie w zamian za milion dolarów. Wpada w pułapkę organizatorów okrutnego polowania na ludzi.

TVP 1

09:10 Ranczo

06:20 Balans bieli
07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:40 Rok w ogrodzie
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:50 Polskie zwierzęta w niebezpieczeństwie - serial
09:10 Ranczo - serial
10:10 Komisarz Alex - serial
11:10 Ojciec Mateusz - serial
12:10 Prawdziwe męstwo
14:25 Okrasa łamie przepisy
15:00 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Wiśle - konkurs indywidualny
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Niepewność - serial
18:40 Jaka to melodia?
19:30 Program informacyjny 19.30
20:05 Sport
20:10 Pogoda
20:20 Skok stulecia - film sensacyjny
22:45 EnergaCAMERIMAGE 2024 - 32. Edycja Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych
23:10 80 milionów - komedia

TVP 2

14:00 Familiada

05:25 Barwy szczęścia - serial
06:00 Barwy szczęścia - serial
06:35 M jak miłość - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
12:05 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
12:40 Zalewski na dobry wieczór
14:00 Familiada
14:35 Kolo fortuny
15:15 Szansa na sukces. Opolo 2025
16:20 Na dobre i na złe - serial
17:30 Dobry tytuł
18:00 Słowo na niedzielę
18:15 Va banque
18:50 W poszukiwaniu dobrego filmu
19:25 Rodzinka.pl - serial
20:00 25 lat „Na dobre i na złe” - urodziny w Leśnej Górze
21:25 Krucjata 2. Znak bliźniąt - serial
22:25 Cwaniaki z Hollywood - komedia

tvn

11:30 Na Wspólnej

06:15 Królik Bugs: serial twórców Zwirowanych melodii - serial
06:30 Królik Bugs: serial twórców Zwirowanych melodii - serial
06:45 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:30 Na Wspólnej - serial
12:00 Na Wspólnej - serial
12:30 Na Wspólnej - serial
12:55 Na Wspólnej - serial
13:25 Patent na święta
14:00 Trolle
15:50 Wakacje Jasia Fasoli - komedia
17:40 Kuchenne rewolucje
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:30 Czego pragnie dziewczyna - komedia
21:50 Życie od kuchni - komedia

polsat

14:30 Gliniarze

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 halo tu polsat
12:00 Ewa gotuje
12:30 Gliniarze - serial
13:30 Gliniarze - serial
14:30 Gliniarze - serial
15:30 Gliniarze - serial
16:30 Nasz nowy dom
17:30 Awantura o kasę
18:50 Wydarzenia
19:15 Sport
19:20 Pogoda
19:30 Matteo Bocelli i przyjaciele. Święta spełnionych marzeń
19:55 Kabaret na żywo. Młodzi i Moralni
22:00 Szybcy i wściekli: Hobbs i Shaw - film sensacyjny

7 tvn

10:25 Ukryta prawda

06:10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie
07:10 Nowe Zwirowane Melodie - serial
07:40 Nowe Zwirowane Melodie - serial
08:05 Street Dance 2
09:55 Ukryta prawda - serial
11:00 Ukryta prawda - serial
12:00 Ukryta prawda - serial
13:05 Lego Masters. Kierunek Polska
14:10 Anatomia piękna
15:15 Jack Frost
17:25 Pada Shrek
18:00 Razem czy osobno? - komedia
20:00 Ostatni Władca Wiatru - film przygodowy
22:20 Rafa - thriller

4

15:00 Policjantki i policjanci

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
09:00 Galileo
10:00 Galileo
11:05 #Jesteśmy dla dzieci
11:30 Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami
13:30 Ewa gotuje
14:00 Gwiazdy Kabaretu
15:00 Policjantki i policjanci - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Policjantki i policjanci - serial
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Gala Guttman 2024 - 6. Plebiscyt Polskiego Związku Paraliimpijskiego
22:15 Nieuchwytny cel 2 - kryminał

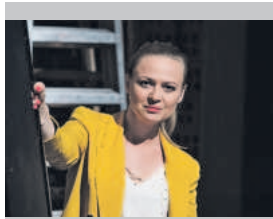
puls

16:00 Lombard. Życie pod zastaw

07:00 Kobra - oddział specjalny - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
11:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
12:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
13:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
16:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
17:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
20:00 22 kule - film sensacyjny
22:15 Red 2 - film sensacyjny

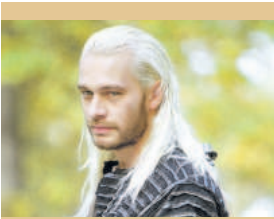
TVP KULTURA

09:20 Tamte lata, tamte dni

06:40 Katarynka - film obyczajowy
07:15 Przygoda Stasia - film obyczajowy
08:05 Legendy rocka
08:40 Legendy rocka
09:20 Tamte lata, tamte dni
10:00 Droga - serial
11:05 Actus Humanus Nativitas - Farinelli
12:05 Rico. Historia Richarda Demarca - dokument
13:45 „Nędznicy” i Victor Hugo, w imieniu ludu - dokument
14:55 W poszukiwaniu dobrego filmu
15:35 Artur i Minimki
17:30 Wydarzenie aktualne
18:00 Trzej muszkieterowie - film przygodowy
20:00 O północy w Paryżu - komedia
21:45 Spirit of Łódź Festiwal - Richard Bona
22:50 W upalną noc - kryminał

TVP HISTORIA

09:00 Wiedźmin

07:25 Korona królów. Jagiellonowie
08:05 Flesz historii
08:25 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
09:00 Wiedźmin - serial
10:10 Podziemne Włochy - serial
11:20 Horizons - serial
12:30 Bałtyk - dzięki morze - serial
13:35 Wojownicy czasu
14:20 Noc świętego Mikołaja - film obyczajowy
15:20 Święty Mikołaj pilnie poszukiwany - komedia
15:55 Historia kuchni polskiej
17:00 Kultowe zabytki - serial
18:00 Tajemnica twierdzy szyfrów - serial
19:00 Fake czy historia?
20:00 Gra z Cieniem - serial
20:50 Gra z Cieniem - serial
21:45 Okręty podwodne - dokument
22:50 Polowanie na čmy - serial
23:45 Polowanie na čmy - serial

TRAM

07:25 Sól ziemi
07:55 Adwent na serio
08:00 Informacje dnia
08:15 Westerplatte młodych
09:00 Siostry Magdalenki od Pokuty - dokument
10:00 Informacje dnia
10:10 33. rocznica powstania Radia Maryja
12:00 33. rocznica powstania Radia Maryja
13:00 33. rocznica powstania Radia Maryja
15:00 33. rocznica powstania Radia Maryja
15:30 33. rocznica powstania Radia Maryja
18:30 Muzyczne chwile
18:40 Radio Maryja od kuchni
19:10 Jak wygrać małżeństwo
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Manna z Nieba
19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Warto być ojcem
22:15 Zapomniany Sprawiedliwy. Tadeusz Modelski - dokument
23:00 Odpowiedzialni za Kościół
23:30 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa

Niedziela, 8 grudnia 2024

TVP 1

13:50 Rolnik szuka żony

06:20 Słownik polsko@polski
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Transmisja mszy świętej
z Sanktuarium Matki Bożej
na Jasnej Górze
08:00 Tydzień
08:45 Rejs - komedia
10:00 Notre-Dame. Feniks z popiołów
12:45 Serengeti - serial
13:50 Rolnik szuka żony
14:55 Skoki narciarskie: Zawody
Pucharu Świata w Wiśle - studio
15:10 Skoki narciarskie: Zawody
Pucharu Świata w Wiśle
- konkurs indywidualny
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Daję słowo - Maciej Orłoś
18:40 Jaka to melodia?
19:30 Program informacyjny 19.30
20:05 Sport
20:10 Pogoda
20:20 Gra z Cieniem - serial
21:20 Miłość bez końca
22:55 EnergaCAMERIMAGE 2024
- 32. Edycja Międzynarodowego
Festiwalu Sztuki Autorów
Zdjęć Filmowych
23:25 Skok stulecia

TVP 2

14:00 Familiada

06:00 Barwy szczęścia - serial
06:30 M jak miłość - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:55 25 lat „Na dobre i na złe”
- urodziny w Leśnej Górze
13:15 Na sygnale - serial
14:00 Familiada
14:35 Kolo fortuny
15:10 Szansa na sukces. Opole 2025
16:15 Tak to leciało!
17:15 Górna półka smaku
17:55 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
18:35 Poczet świrów polskich
19:15 Rodzinka.pl - serial
20:00 Czarny motyl - thriller
21:45 no... wiadomo
22:25 Jestem Bogiem - thriller

tvn

06:45 Kuchenne rewolucje

05:45 Bitwa o gości
06:45 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:30 Co za tydzień
12:10 Kosmiczny mecz
13:55 Lemony Snicket:
Seria niefortunnych zdarzeń
16:20 Wojownicze żółwie
ninja: Wyjście z cienia
- film przygodowy
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:30 Lego Masters. Kierunek Polska
20:40 Saga „Zmierzch”:
Księżyc w nowiu
23:25 Inni ludzie - dramat

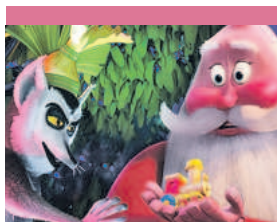
polsat

17:30 Awantura o kasę

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 halo tu polsat
11:50 Jak wytresować smoka:
Święta w domu
12:25 Jak wytresować smoka 3
14:40 Cruella - komedia
17:30 Awantura o kasę
18:50 Wydarzenia
19:15 Sport
19:20 Pogoda
19:30 Państwo w państwie
20:00 Śmierć na Nilu - kryminal
22:40 Teściowie - serial
23:10 Miłość na nowo - komedia

7 tvn

07:20 Madagwiazdka

05:55 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie
06:50 Królik Bugs: serial twórców
Zwariowanych melodii - serial
07:05 Królik Bugs: serial twórców
Zwariowanych melodii - serial
07:20 Madagwiazdka
07:55 Kochany urwis 2 - komedia
10:00 Anatomia piękna
11:00 Ukryta prawda - serial
12:00 Ukryta prawda - serial
13:00 Ukryta prawda - serial
14:00 Detektywi - serial
15:00 Czego pragnie dziewczyna
- komedia
17:15 W krzywym zwierciadle: Wakacje
- komedia
19:25 Unboxing - Wielkie Otwarcie
20:00 Eagle Eye - thriller
22:40 Wydział pościgowy - film sensacyjny

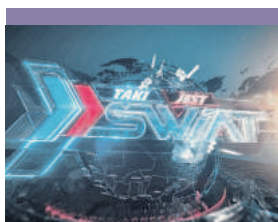
4

20:00 Sprawiedliwi - wydział kryminalny

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Samochody, które podbiły świat
- serial
08:55 Znałem Jezusa - serial
09:55 Galileo
10:55 Galileo
11:55 Królewskie święta - dramat
13:50 Bibliotekarz III: Kłątwa kielicha
Judasza - film przygodowy
15:50 Twoja twarz brzmi znajomo
18:00 Galileo
19:00 Galileo
20:00 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
21:00 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
22:05 Cudzoziemiec - film sensacyjny

TV puls

08:30 Taki jest świat

06:30 Kobra - oddział specjalny - serial
07:30 Kobra - oddział specjalny - serial
08:30 Taki jest świat 9
09:25 Ranczo - serial
10:25 Ranczo - serial
11:30 Ranczo - serial
12:30 Ranczo - serial
13:35 Ranczo - serial
14:40 Terminal - komedia
17:35 Planeta Singli 2 - komedia
20:00 Iluzja - thriller
22:15 Mr. & Mrs. Smith - komedia

TVP KULTURA

15:25 Droga

07:05 Rozmowy (nie)wygodne
08:00 Liturgia prawosławna
w Warszawie
09:05 „Nędznicy” i Victor Hugo,
w imieniu ludu - dokument
10:15 Wigilia w lesie
10:50 Rawhide
11:55 James Tissot, portrecista
neoklasycyzmu - dokument
13:00 Poczet świrów polskich
13:40 O północy w Paryżu - komedia
15:25 Droga - serial
16:35 Dobry tytuł
17:15 Niedziela z...
18:10 Koncert na 707 ulic
19:05 Jej portret - recital Ireny Santor
20:00 Tulipanowa gorączka - dramat
21:50 Nietykalny - dokument
23:40 To niezwykle ciasto!

TVP HISTORIA

18:00 Tajemnica twierdzy szyfrów

07:40 Korona królów. Jagiellonowie
08:10 Z historii prawosławia w Polsce.
Ku odrodzeniu i ożywieniu
08:30 Mozaika żydowska. Magazyn
kulturalno-religijno-społeczny
09:00 Wiedźmin - serial
10:05 Historia kuchni polskiej
11:00 Planeta skarbów - serial
12:00 Walia: Kraina dzikiej przyrody
- serial
13:05 Wojownicy czasu
13:50 Zabójczy widok - film sensacyjny
16:05 Fake czy historia?
16:55 Planeta skarbów - serial
18:00 Tajemnica twierdzy szyfrów
- serial
19:00 Sekrety dawnych budowniczych
- serial
20:00 Nieznana wojna na Północy
- serial
21:05 Piłkarski poker - komedia
23:05 Historia w postaciach zapisana

TRWAM

06:40 Regal
07:15 Pierwszy zmysł
07:45 Ocalić od zapomnienia
07:55 Adwent na serio
08:00 Słowo życia
08:05 Polski punkt widzenia
08:25 Święty na każdy dzień
08:30 Spór o Morskie Oko
09:00 Prymas Stefan Wyszyński - serial
09:10 Spotkanie z Magdą Buczek
09:15 Manna z Nieba
09:30 Msza Święta w Uroczystość
Niepokalanego Poczęcia NMP
11:00 Przegląd katolickiego
tygodnika „Niedziela”
11:05 Stan wojenny w Polsce -
znaczenie i konsekwencje
- dokument
11:40 Adwentowe Rekolekcje Pro-Life
12:00 Anioł Pański z Ojcem
Świętym Franciszkiem
12:15 Papież Polak do rodaków
12:50 Mateczniki Polskości
13:00 Koncert życzeń
13:35 Navigare Necesse est
14:00 Oddech Boga - serial
14:50 Muzyczne chwile
15:00 Wieś - to też Polska
16:00 Akt oddania w Uroczystość
Niepokalanego Poczęcia NMP
17:00 Natura et Homo
17:30 Sól ziemi
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 33. rocznica powstania
Radia Maryja
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Retrospekcja
21:45 Stan bezpieczeństwa państwa
21:55 Święty na każdy dzień
22:00 Mocni Jego mocą
22:30 Muzyczne chwile
22:45 Jak wygrać małżeństwo
23:00 Jak my to widzimy
- z daleka widać lepiej
23:30 Tam, gdzie Bóg płacze - serial

HITY DNIA

„Eagle Eye”
(2008 r.) TVN 7 20:00

Terrorysta, którego celem jest prezydent USA, realizuje plan zamachu z pomocą dwójki przypadkowych mieszkańców Chicago. Wiedza i kontrola zamachowca uniemożliwiają Jerry’emu i Michelle ucieczkę.

„Pan i pani Smith”
(2005 r.) TV Puls 22:15

Jane i John Smith to z pozoru udane małżeństwo. Oboje są niezwykle skutecznymi płatnymi zabójcami. Pracują dla konkurencyjnych organizacji. Każde z nich otrzymuje zlecenie zlikwidowania współmałżonka.

TVP 1

08:00 Akacja 38

05:55 Info poranek
07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Studio Raban
08:00 Akacja 38
08:50 Ranczo - serial
09:45 Komisarz Alex - serial
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie - serial
12:10 Agrobiznes
12:25 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:50 Serengeti - serial
14:00 Wichrowe wzgórze - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan
18:25 Reportery
18:45 Akacja 38
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Piękna Zośka
22:00 Postscriptum
22:25 Irena Santor.
Magiczny jeden krok - dokument
23:35 Balans bieli

TVP 2

12:30 Koło fortuny

05:30 M jak miłość - serial
06:25 Dobre historie
06:55 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Okrasa łamie przepisy
11:50 W poszukiwaniu dobrego filmu
12:30 Koło fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:00 Na dobre i na złe - serial
15:50 Przepis dnia
16:00 Koło fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia - serial
19:55 Przepis dnia
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:30 Krew z krwi - serial
23:25 Nowy świat - dramat

tvn

17:40 Detektywi

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:20 Kuchenne rewolucje
12:15 Ukryta prawda - serial
13:20 Ukryta prawda - serial
14:20 Detektywi - serial
15:25 Ukryta prawda - serial
16:30 Kuchenne rewolucje
17:40 Detektywi - serial
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Doradca smaku
20:10 Na Wspólnej - serial
20:50 Milionerzy
21:30 Królowe zbrodni - kryminal
23:35 Nieuchwytny - film sensacyjny

polsat

18:00 Pierwsza miłość

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski & Partnerzy - serial
09:00 Malanowski & Partnerzy - serial
09:30 Sekrety rodziny - serial
10:30 Dlaczego ja? - serial
11:30 Gliniarze - serial
12:30 Gliniarze - serial
13:30 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:18 Gość „Wydarzeń”
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:40 Uroczysko - serial
20:10 Pacific Rim: Rebelia - film SF
22:30 The International - dramat

HITY DNIA

„Pacific Rim: Rebelia”
(2018 r.) Polsat 20:10

Jake Pentecost zmienił się pod wpływem doświadczeń życiowych i rozpoczął działalność w podziemiu kryminalnym. Teraz ten pilot robotów bojowych Jaeger musi zjednoczyć siły z siostrą, aby ponownie ocalić Ziemię przed inwazją obcych Kaiju.

„Punisher: Strefa wojny”
(2008 r.) TV 4 22:30

Byli oficer jednostek specjalnych w wyniku porachunków mafijnych traci rodzinę, która zostaje zamordowana na jego oczach. Odnalezienie przestępców i pomśczenie bliskich staje się celem jego życia.

7 tvn

13:50 Opowieści małżeńskie

06:15 Szkoła - serial
07:15 Szpital - serial
08:15 Ukryta prawda - serial
09:20 Ukryta prawda - serial
10:20 Ukryta prawda - serial
11:25 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:10 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:50 Detektywi - serial
13:50 Opowieści małżeńskie - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
16:55 Zagadki losu - serial
17:55 Zagadki losu - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Polityka - film obyczajowy
22:45 Czas na Show. Drag Me Out
23:50 Rafa - thriller

4

18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Malanowski. Nowe rozdanie - serial
20:30 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial
21:30 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial
22:30 Punisher: Strefa wojny - film SF

TV puls

09:00 Kobra - oddział specjalny

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
10:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
11:55 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial
13:50 Kobra - oddział specjalny - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw - serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
20:00 Pan „Wypadek” - film sensacyjny
22:10 Wściekły pies - film sensacyjny

TVP KULTURA

07:20 Dziką muzyką

06:10 Muzyczne poranki
06:50 Tamte lata, tamte dni
07:20 Dziką muzyką
07:50 Podróże z historią - serial
08:25 Wigilia w lesie
09:00 Rawhide - serial
10:05 Gwiazdy estrady - Irena Santor
11:05 Na festiwalowej scenie - Irena Santor
11:40 Rozrywka retro
12:10 Projektując przyszłość - dokument
13:15 Krag Kantora - dokument
14:25 Informacje kulturalne
14:50 Trzej muskietierowie - film przygodowy
16:50 Noce i dnie - serial
17:55 Hala odlotów
18:50 Galeria sztuki na ekranie - serial
19:50 Wydarzenia aktualne
20:00 Pokot - dramat
22:20 Scena muzyczna
23:20 Tulipanowa gorączka - dramat

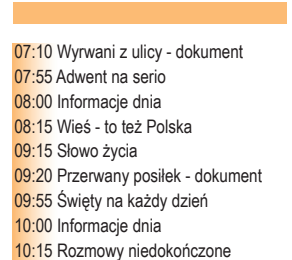
TVP HISTORIA

08:00 Czas honoru

06:45 Fake czy historia?
07:30 Przypadek Polski. Polityka i idee
08:00 Czas honoru - serial
08:50 Ludzie i maszyny
09:20 Tadeusz Romer. Misja niemożliwa - dokument
10:20 Encyklopedia II wojny światowej - serial
10:45 Bałtyk - dzięki morze - serial
11:40 Spór o historię
12:15 Tygrysy Europy - serial
13:25 Zawrócony
14:50 Fenomen polskości - dokument
15:40 Korona królów
16:15 Sensacje XX wieku
17:15 Pod znakiem orla, pod znakiem Gryfa - dokument
17:55 Historia jednej fotografii - dokument
18:30 Myśliciele - sylwetki polskie
18:50 Czas honoru - serial
19:50 Historia w postaciach zapisana
21:40 Wojna o tron - serial
22:40 Nieznana wojna na Północy - serial
23:45 Sensacje XX wieku

TRAM

07:10 Wyrwani z ulicy - dokument

07:55 Advent na serio
08:00 Informacje dnia
08:15 Wieś - to też Polska
09:15 Słowo życia
09:20 Przerwany posiłek - dokument
09:55 Święty na każdy dzień
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:20 Stan bezpieczeństwa państwa
11:30 Warto być ojcem
11:45 Muzyczne chwile
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Pragnienie Boga - dokument
13:00 Dom Paderewskiego w ojczyźnie - dokument
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Polka - dokument
15:00 Kurierskim szlakiem. Azymut Węgry - dokument
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Sanktuaria polskie
16:30 Porady medyczne bonifratrów
17:00 Świadkowie
17:30 Rajd Katyński
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Poznajemy Polskę
19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Przyroda w obiektywie
22:25 Filmowe życiorysy PL
23:00 Pani Mazowska - dokument

Wtorek, 10 grudnia 2024

TVP 1

11:35 Korona królów. Jagiellonowie

05:55 Info poranek
07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Kościół z bliska
08:00 Akacyjowa 38
08:50 Ranczo - serial
09:50 Komisarz Alex - serial
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:40 Magazyn rolniczy
13:00 Stuk, stuk - świat dzieciola - dokument
14:00 Wichrowe wzgórze - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan
18:25 Reporterzy
18:45 Akacyjowa 38
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Korona królów. Jagiellonowie
21:05 Na tropach przeszłości - serial
22:05 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:10 8. Dzień Chamsinu - dokument

TVP 2

14:35 Na sygnale

05:30 M jak miłość - serial
06:25 Dla klimatu
06:50 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie z Sebastianem Karpielem
11:15 Magiczne Podhale
11:50 Lena na Bałkanach
12:30 Kolo fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:05 M jak miłość - serial
15:50 Przepis dnia
16:00 Kolo fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia - serial
19:55 Przepis dnia
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:30 Głina - serial
23:30 Ból i blask - dramat

tvn

07:45 Dzień Dobry TVN

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:20 Kuchenne rewolucje
12:15 Ukryta prawda - serial
13:20 Ukryta prawda - serial
14:20 Detektywi - serial
15:20 Doradca smaku
15:30 Ukryta prawda - serial
16:35 Kuchenne rewolucje
17:40 Detektywi - serial
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Doradca smaku
20:10 Na Wspólnej - serial
20:50 Milionerzy
21:30 Sekcja rytmiczna - thriller
23:40 Czas na Show. Drag Me Out

polsat

16:20 Interwencja

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski & Partnerzy - serial
09:00 Malanowski & Partnerzy - serial
09:30 Sekrety rodziny - serial
10:30 Dlaczego ja? - serial
11:30 Gliniarze - serial
12:30 Gliniarze - serial
13:30 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Gość „Wydarzeń”
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:40 Uroczysko - serial
20:10 Wszystkie stare noże - thriller
22:20 Bad Company
- Czeski łącznik - komedia

7 tvn

14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska

06:15 Szkoła - serial
07:15 Szpital - serial
08:15 Ukryta prawda - serial
09:20 Ukryta prawda - serial
10:20 Ukryta prawda - serial
11:25 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:10 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:50 Detektywi - serial
13:50 Opowieści małżeńskie - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
16:55 Zagadki losu - serial
17:55 Zagadki losu - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Sztanga i cash - komedia
22:50 Sierota - horror

4

20:00 Malanowski. Nowe rozdanie

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Malanowski. Nowe rozdanie
- serial
20:30 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
21:30 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
22:35 EuroTrip - komedia

HITY DNIA

„Wszystkie stare noże”
(2022 r.) Polsat 20:10

CIA odkrywa, że jeden z pracowników mógł ujawnić tajne informacje. Doświadczony agent Henry Pelham otrzymuje zadanie znalezienia kreta wśród byłych współpracowników. Z pomocą przychodzi mu była partnerka.

„Eurotrip”
(2004 r.) TV 4 22:35

Amerykanin Scott Thomas wyrusza do Niemiec na poszukiwania internetowej znajomej, z którą stracił kontakt. Nim dotrze do celu, wraz z przyjaciółmi odwiedzi jeszcze Anglię, Francję i Holandię.

TV puls

14:50 Lombard. Życie pod zastaw

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
10:00 Unforgettable:
Zapisane w pamięci - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
11:55 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Unforgettable:
Zapisane w pamięci - serial
13:50 Kobra - oddział specjalny - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
20:00 Zemsta Sokola - film sensacyjny
22:05 Długi pocałunek na dobranoc
- film sensacyjny

TVP KULTURA

17:35 Noce i dnie

06:15 Muzyczne poranki
06:40 Tamte lata, tamte dni
07:20 Dziką muzyką
07:55 Podróże z historią - serial
08:35 Informacje kulturalne
09:05 Noce i dnie - serial
10:15 Wielki bieg - dramat
12:10 Galeria sztuki na ekranie - serial
13:15 Dobry tytuł
14:00 Syzyfowe prace - dramat
15:55 Van Gogh. Zboża i chmury
- dokument
17:35 Noce i dnie - serial
18:45 Przemowa noblowska: Olga Tokarczuk, Literacka Nagroda Nobla 2018
20:00 Courage mojej matki
21:25 Sześć roku - komedia
23:35 Biały czarny chłopiec - dokument

TVP HISTORIA

11:40 Wojownicy czasu

06:45 Spór o historię
07:20 Flesz historii
07:40 Reportaż
08:00 Czas honoru - serial
08:50 Arrasów dzieje osobliwe - serial
09:25 Pod znakiem orła, pod znakiem Gryfa - dokument
10:10 Encyklopedia II wojny światowej
- serial
10:45 Planeta skarbów - serial
11:40 Wojownicy czasu
12:15 Tygrysy Europy - serial
13:15 Walia: Kraina dzikiej przyrody
- serial
14:15 Okręty podwodne - dokument
15:30 Korona królów
16:00 Sensacje XX wieku
17:00 Kryptonim „Kościół” - dokument
18:15 Było, nie minęło
- kronika zwiadowców historii
18:50 Czas honoru - serial
20:00 Historia broni - serial
21:00 Pokłosie - dramat
22:55 Sensacje XX wieku

TRAM

07:55 Adwent na serio
08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:35 Cichy bohater z Puszczy Białowieskiej
09:00 Papież Polak do rodaków
09:35 Słowo życia
09:40 Święty na każdy dzień
09:45 W górskim domku ogrodnika
10:00 Informacje dnia
10:15 Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej
10:45 Zew natury
11:05 Mocni w wierze
11:35 Słowo życia
11:40 Ma się rozumieć
11:50 Święty na każdy dzień
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 „Pogoria”. Żeglarska szkoła życia - dokument
13:00 Pasjonat muzyki i malarstwa. Marcin Zarnecki
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Przyroda w obiektywie
14:50 Tata z Małopolski - afrykańskie ścieżki ks. Jana Czuby - dokument
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Jestem mamą
16:25 Przyroda w obiektywie
16:40 Zdrowie z Bożej Apteki
16:55 Św. Józef - patron na trzecie tysiąclecie
17:10 Prosto o gospodarce
17:30 Zostań żołnierzem RP
17:45 Muzyczne chwile
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:00 Msza święta w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej i ojczyzny
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyznę
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Przyroda w obiektywie
22:25 Zamek Królewski w mieście stołecznym Poznaniu - dokument
23:50 Muzyczne chwile

HITY DNIA

**„Druhu”
(2011 r.) Polsat 20:10**

Annie Walker, przeżywająca trudny okres trzydziestoparolatka, ma zostać honorową drużną na ślubie najlepszej przyjaciółki. Postawiona w nowej sytuacji, pragnie jak najlepiej wywiązać się z powierzonego zadania.

**„Okup”
(1996 r.) TVN 21:30**

Tom Mullen wie, że dostanie i szczęśliwe życie u boku ślicznej żony Kate, z którą wychowuje dziewięcioletniego syna. Podczas szkolnego festynu naukowego Sean zostaje uprowadzony.

TVP 1

14:55 Jaka to melodia?

05:55 Info poranek
07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Adwent. Rodzina na Święta
08:00 Akacja 38
08:45 Ranczo - serial
09:45 Komisarz Alex - serial
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:40 Rok w ogrodzie extra
13:00 Die Reise der Pelikane: Australiens Outback-Wunder - dokument
14:00 Wichrowe wzgórce - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan
18:25 Reportery
18:45 Akacja 38
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:25 Korona królów. Jagiellonowie
20:55 Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA - mecz: Juventus FC - Manchester City FC
23:05 Felieton
23:15 Pokot - dramat

TVP 2

16:00 Kolo fortuny

05:30 M jak miłość - serial
06:25 Pozyteczni.pl
06:55 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Adwent. Rodzina na Święta
11:50 Tańcząca ze światem - Chorwacja
12:30 Kolo fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:05 M jak miłość - serial
15:50 Przepis dnia
16:00 Kolo fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia - serial
20:00 Barwy szczęścia - serial
20:35 Przepis dnia
20:50 Na dobre i na złe - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:25 Na sygnale - serial
23:00 Nieprawdopodobna dziewczyna - komedia

tvn

17:40 Detektywi

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:20 Kuchenne rewolucje
12:15 Ukryta prawda - serial
13:20 Ukryta prawda - serial
14:20 Detektywi - serial
15:20 Doradca smaku
15:30 Ukryta prawda - serial
16:35 Kuchenne rewolucje
17:40 Detektywi - serial
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Doradca smaku
20:10 Na Wspólnej - serial
20:50 Milionery
21:30 Okup - thriller
23:55 Inni ludzie - dramat

polsat

19:40 Uroczysko

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski & Partnerzy - serial
09:00 Malanowski & Partnerzy - serial
09:30 Sekrety rodziny - serial
10:30 Dlaczego ja? - serial
11:30 Gliniarze - serial
12:30 Gliniarze - serial
13:30 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Gość „Wydarzeń”
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:40 Uroczysko - serial
20:10 Druhu - komedia
23:00 Sekstaśma - komedia

7 tvn

17:55 Zagadki losu

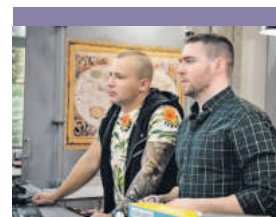
06:15 Szkoła - serial
07:15 Szpital - serial
08:15 Ukryta prawda - serial
09:20 Ukryta prawda - serial
10:20 Ukryta prawda - serial
11:25 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:10 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:50 Detektywi - serial
13:50 Opowieści małżeńskie - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
16:55 Zagadki losu - serial
17:55 Zagadki losu - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Droga powrotna - dramat
22:30 Królowe zbrodni - kryminal

4

**20:30 Sprawiedliwi –
wydział kryminalny**

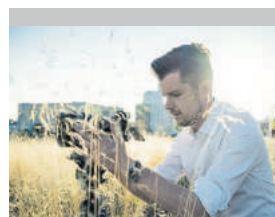
07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Malanowski. Nowe rozdanie - serial
20:30 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial
21:30 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial
22:30 Strzelec wyborowy - film sensacyjny

TV puls

**14:50 Lombard.
Życie pod zastaw**

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
10:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
11:55 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial
13:50 Kobra - oddział specjalny - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw - serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
20:00 Boudica: Królowa wojny - dramat
22:00 Banita - film przygodowy

TVP KULTURA

07:50 Podróże z historią

06:10 Muzyczne poranki
06:30 Tamte lata, tamte dni
07:10 Dzika muzyka
07:50 Podróże z historią - serial
08:30 Poczet świrów polskich
09:05 Noce i dnie - serial
10:10 Syzyfowe prace - dramat
12:05 Albert Camus - człowiek buntu - dokument
13:15 Jan Sebastian Bach - Kantata sakralna „Jauchzet Gott in allen Landen” (BWV 51)
13:50 Wydarzenia aktualne
14:35 Segantini, powrót do natury - dokument
16:05 Personel - film obyczajowy
17:25 Noce i dnie - serial
18:30 Informacje kulturalne
19:00 Reżyserzy - serial
20:00 W co grają ludzie - komedia
22:05 Legendy rocka
22:40 Legendy rocka
23:10 Informacje kulturalne
23:35 Sześć roku - komedia

TVP HISTORIA

14:10 Historia broni

06:55 Waleczne z gór
07:20 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
08:00 Czas honoru - serial
08:50 Kryptonim „Kościół” - dokument
09:50 Encyklopedia II wojny światowej - serial
10:25 Wszystkie kolory świata - serial
11:25 Historia kuchni polskiej
12:10 Tygrysy Europy - serial
13:10 Sekrety dawnych budowniczych - serial
14:10 Historia broni - serial
15:15 Korona królów
15:50 Sensacje XX wieku
16:25 Sensacje XX wieku
17:00 Opowieści o miłości - dokument
17:45 Ludzie i maszyny
18:10 Fake czy historia?
19:05 Czas honoru - serial
20:00 III Rzesza zatrzymana w kadrze - serial
21:05 Diabeł z Katowic - dokument
22:10 Bałkany w ogniu - serial
23:20 Sensacje XX wieku

TRAM

07:35 Zdrowie z Bożej Apteki
07:55 Adwent na serio
08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:35 Każdy małuch to potrafi
08:50 Słowo życia
09:00 Mocni Jego mocą
09:30 Sanktuaria polskie
09:50 Święty na każdy dzień
10:00 Audycja generalna
Ojca Świętego Franciszka
10:50 Muzyczne chwile
11:00 Tam ktoś jest! - dokument
11:25 Jestem mamą
11:40 Prosto o gospodarce
12:00 Aniol Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Pustynia Boga - dokument
12:50 Ewangelia, nasz biznesplan - dokument
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Przyroda w obiektywie
14:50 Żółw błotny. Osobliwy relikw polskiej przyrody - dokument
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 Ukryci w łonie Matki
17:00 Po stronie prawdy
17:50 Muzyczne chwile
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Aniol Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Opowieści biblijne historie animowane z Nowego Testamentu - serial
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Mysłąc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Przetłumaczyliśmy
22:30 Do światła - dokument

KOZIOROŻEC 22.12-19.01

Dobry czas, ale spodziewaj się nagłej zmiany planów. Chcesz w weekend zająć się domem, kupiłeś już nawet kwiaty, by go upiększyć? Okazuje się, że ktoś z przyjaciół namówi cię na wspólną podróż. Przełożysz obowiązki na później i skorzystasz z rozrywek. Nie będziesz żałował. Samotne Koziorożce mogą spotkać kogoś wyjątkowo atrakcyjnego.

W pracy będzie ci wiodło się rewelacyjnie. Skupisz się na realizacji obowiązków, dotrzymasz terminów, więc spodziewaj się nagrody. Jeśli chcesz powalczyć o podwyżkę, to dobry moment. Głośno wymień swoje mocne strony, nie masz się czego wstydzić. Uda ci się nawiązać przyjaźń z kimś, kto od dawna cię intryguje. Znajdźcie wiele wspólnych tematów do rozmów.

Stale poświęcasz się dla innych, a teraz przyszła pora, by pomyśleć tylko o sobie. Miałaś ostatnio bardzo dużo odpowiedzialnych zadań na głowie i teraz czujesz się zmęczona. W pracy dotrą do ciebie niepokojące plotki. Nie powtarzaj ich, nie daj się też wciągnąć w żadne biurowe intrygi. W weekend nadarzy się doskonała okazja do odpoczynku lub zabawy.

Przed tobą kilka dni oddechu. Pozwól sobie na odpoczynek. Dobrym pomysłem będzie odwiedzenie kosmetyczki czy wizyta u fryzjera. Zadbasz o siebie i od razu poczujesz się lepiej. Co więcej, spotkasz na swojej drodze dawnego wielbiciela. Czy stare uczucia odżyją na nowo? To zależy od twojej woli. Barany w stałych związkach niech nie zapominają o partnerach.

Co nie jest u ciebie częste, oderwiesz się od spraw materialnych. Oddasz się miłości i poszukiwaniu nowych, twórczych zainteresowań. Masz szansę zawrzeć inspirujące znajomości. W sprawach zawodowych wykazesz się wiedzą, o którą przełożeni cię nie podejrzewali. Zapunktujesz. Koniecznie wybierz się na imprezę integracyjną. Okaże się, że jesteś ceniony i lubiany.

Skup się na zdrowiu, bo twój układ odpornościowy jest mocno osłabiony. Długotrwały stres dał mu się we znaki. Konieczna będzie wizyta u lekarza. Na dodatek w twoim związku będzie się źle działo. Kłótnie i poczucie niezrozumienia będą na porządku dziennym. Za to w sprawach zawodowych i finansowych dobra passa. Wykorzystaj ją.

Przyda ci się sporo cierpliwości. Jeśli chcesz przystąpić do realizacji założonego planu, musisz być pewny jego powodzenia. Ktoś, kto dotąd był dla ciebie miły i wydawał się być przyjazny, nagle zmienił front. Nie wahaj się zakończyć tej znajomości, jeśli jest na gruncie prywatnym. W życiu zawodowym musisz nauczyć się postępować z takimi osobami.

Chcesz dać upust swojej ambicji i będziesz wikała się w sytuacje, które dotąd oceniałeś jako bardzo ryzykowne. Zastanów się, jakie działania mogą przetożyć się na awans lub podwyżkę. W sprawach finansowych niespodziewany przypływ gotówki – ktoś odda ci dług, na którego odzyskanie przestałeś liczyć. Postanowisz odnowić kontakty z ludźmi z przeszłości. Dobrze to przemysli.

Pogódź się wreszcie z niepowodzeniem, które ci się przytrafiło i przyjmij do wiadomości, że są rzeczy, na które nie masz wpływu. Nie patrz w przeszłość, idź do przodu. Zyskasz autorytet i osiągniesz zamierzone cele. Nie lekceważ poleceń przełożonych.

Zastanów się, jak lepiej rozplanować obowiązki zawodowe, by mieć więcej czasu dla siebie. Z pewnych spraw po prostu trzeba zrezygnować. Dostaniesz ciekawą propozycję, niewykluczone, że kusić cię będzie zmiana pracy. W miłości zaczniesz szukać nowych pokus.

Ambitnie postanowisz poprawić swój status materialny i zaczniesz szukać dodatkowych zleceń. Może uda ci się chwycić zajęcie, które tak ci się spodoba, że zmienisz wizję swojej dalszej kariery zawodowej? W uczuciach stabilizacja i harmonia, przyjemnie spędzicie razem czas.

Na wszystko będziesz patrzeć przez różowe okulary. Nawet odkrycie, ile szans ostatnio zmarnowałeś nie wyprowadzi cię z równowagi. Poczujesz chęć do działania, skoczysz na głęboką wodę. I dobrze, bo okoliczności sprzyjają. W pracy dostaniesz do wykonania ważne zadanie.

Składniki:

- mąka pszenna 400 g,
- masło 200 g,
- cukier 1 i 2/3 szklanki,
- cukier wanilinowy 30 g,
- proszek do pieczenia 1 łyżeczka,
- jajka 6 szt.,
- mąka ziemniaczana 1 łyżka,
- dżem z czarnej porzeczki 1 stoik,
- kakao ciemne 1 łyżka.

Na zdjęciu od lewej Krystyna Florkowska i Anna Roguszcza, uczennice Branżowej Szkoły I stopnia przy Zespole Szkół Nr 3 w Golubiu-Dobrzyniu.

Sposób wykonania

Mąkę przesiać przez sito z proszkiem do pieczenia. Dodać wcześniej schłodzone masło. Składniki zarabiać nożem aż masło będzie miało wielkość ziaren grochu. Oddziel białka od żółtek. Żółtka i szklankę cukru dodaj do mąki i masła. Składniki wyrabiaj rękoma. Ciasto podziel na 3 części. Jedną włóż do zamrażarki, do jednej dodaj kakao a trzecią rozłóż na blaszce do pieczenia. Ciasto nakłuj widelcem. Część ciemnego ciasta zetrzyj na tarce na grubych oczkach i rozłóż na jasnym cieście na blaszce. Na to rozsmaruj dżem porzeczkowy. Ubij pianę z białek, pod koniec ubijania dodaj resztę cukru i mąkę ziemniaczaną. Ubitą pianę rozłóż na ciasto. Na tarce na grubych oczkach zetrzyj ciasto z zamrażarki, rozłóż kruszonkę na pianie. Ciasto piecz około 45 minut w temperaturze 180 stopni C.

Smacznego!

[illegible]

Moc wydarzeń w Golubskim Domu Kultury

REGION ▶ Miłośnicy kulturalnych doznań nie tylko z Golubia-Dobrzynia mogą brać udział w wydarzeniach organizowanych przez tutejszy Dom Kultury

Zaduszki bluesowo jazzowe
23.11.2024 w sali widowiskowej Domu Kultury odbyło się wyjątkowe wydarzenie – Zaduszki bluesowo jazzowe. Na scenie wystąpili: Adela Konop/śpiew, Alan Balcerowski/saksofony, flet, Piotr Pokucki/gitara, Jacek Kwaśniak/kontrabas. – Mamy nadzieję, że to nie ostatni koncert w tym składzie w naszym Domu Kultury i niebawem znowu będziemy mieli okazję uczestniczyć w kolejnym takim, wspaniałym widowisku, uczcie dla uszu i duszy i będziemy podziwiać profesjonalizm wykonawców na najwyższym,

światowym poziomie – podsumowuje Golubski Dom Kultury.

Kultura przy kawie

27.11.2024 w Domu Kultury odbyło się kolejne spotkanie z cyklu „Kultura przy kawie”. Prowadzącą była Rozalia Krzewińska, która od lat tworzy wyjątkowe rękodzieło na szydełku. Podczas warsztatów uczestnicy mogli nie tylko obejrzeć prace pani Rozalii, ale także poznać tajniki szydełkowania oraz wykonać własne rękodzieło. – Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy zechcieli kreatywnie spędzić z nami czas – dodają instruktorzy DK.

Świąteczny pokaz iluzji

Na początku grudnia Dom Kultury w Golubiu-Dobrzyniu gościć będzie niesamowitego iluzjonistę – Mariusza Czajkę! – Serdecznie zapraszamy na świąteczny pokaz iluzji w jego wykonaniu, który odbędzie się 05.12.2024 o godzinie 18:00 w sali widowiskowo-kinowej. Koszt biletu: 25 zł/os. Bilety do nabycia w sekretariacie DK – dodaje załoga placówki.

Mikołajkowe warsztaty piernikowe

– Serdecznie zapraszamy najmłodszych mieszkańców naszego miasta i regionu do udziału

w mikołajkowych warsztatach piernikowych. Odbędzie się one 06.12.2024 o godzinie 17:00 w Domu Kultury. Koszt wynosi 20 zł. W programie między innymi: pieczenie i zdobienie pierników, ubieranie choinki, wspólne śpiewanie kołęd oraz słodki poczęstunek. Dzieci spotkają się również z Mikołajem, który wręczać będzie drobne upominki! Warsztaty dedykowane dla dzieci 5+. Zapisy pod numerem telefonu: 566832408. Ilość miejsc ograniczona – zachęca DK.

Koncert „Muzyczne wspomnienia”

Ponadto organizator serdecznie zaprasza na kolejne wyjątkowe wydarzenie – koncert „Muzyczne wspomnienia” w wykonaniu zespołu „I co teraz”. Odbędzie się on 14.12.2024 o godzinie 19:00 w Domu Kultury. Na scenie pojawią się: Aleksandra Fingas, Tadeusz Karpiński, Józef Kropkowski, Krzysztof Dąbrowski, Mariusz Rzepkowski oraz gościnnie: Miłosz „Valinsky” Waliński. Koszt biletu wynosi 10 zł. Bilety dostępne w sekretariacie Domu Kultury.

(ak)

fot. nadesłane

Praca na rzecz drugiego człowieka to misja

REGION ➤ Członek zarządu województwa Marek Wojtkowski spotkał się we wtorek (26 listopada) z laureatkami konkursu Pracownik Socjalny Kujaw i Pomorza. Dzień poświęcony osobom wykonującym tę odpowiedzialną pracę obchodziliśmy 21 listopada

– Wasza praca jest bardzo trudna, wymaga poświęcenia i wielu wyrzeczeń. Jesteście naj-

bliżej tych, dla których wasze serce jest jedynym wsparciem, jakiego doświadczają w życiu.

Dziś pragniemy podziękować za wszystko, co robicie dla drugiego człowieka – mówił członek zarządu województwa Marek Wojtkowski.

Wyróżnienia w konkursie otrzymały: Magdalena Talar z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy; Kamilla Zielas z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Toruniu; Barbara Patyna z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku (powiat sępoleński); Renata Stachowska z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nakle

Nad Notecią; Anna Szwinkowska z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi; zespół koordynatorek rodzinnej pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie; Wiesława Tylmanowska i Danuta Dymek; zespół pracowników socjalnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie: Kamila Jankowska, Joanna Reimann, Agnieszka Pochylska, Emilia Matuszak, Magdalena Siedlecka, Agnieszka Michalska; zespół pracowników socjalnych Dziennego Domu SENIOR+ w Janikowie (powiat ino-

wrocławski) – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janikowie: Agata Gilas-Pyzik, Joanna Wojciechowska, Kamila Wejman.

W gali, która odbyła się w Pałacu Dąbskich w Toruniu, uczestniczyli również dyrektor Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia w Urzędzie Marszałkowskim Krystyna Żejmo-Wysocka i dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Michał Neumann.

(red), fot. Szymon Zdziebło/tarantoga.pl dla UMWKP

DOBRZE TO WIEDZIEĆ

Aktywny rodzic. Ruszyły wypłaty nowych świadczeń

Łączenie pracy z życiem rodzinnym będzie prostsze. Ruszyły właśnie pierwsze wypłaty świadczeń w ramach nowego programu Aktywny rodzic. To ponad 230 tys. świadczeń na łączną kwotę blisko 270 mln zł, które w najbliższych godzinach trafią do rodzin z najmłodszymi dziećmi. Program Aktywny rodzic to nawet 1500 zł miesięcznie – w zależności od wybranej formy świadczenia – na opiekę nad dzieckiem do lat 3, niezależnie od dochodów. Wnioski w ramach programu można składać od 1 października br. W czwartek 28 listopada br. Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozpoczął wypłatę świadczeń, pierwsza transza obejmuje 230 015 świadczeń na łączną kwotę 269 589 538,65 zł.

Jak złożyć wniosek?

Obsługą wniosków oraz przyznawaniem świadczeń w ramach nowego programu Aktywny rodzic zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ścieżka wnioskowania jest taka sama jak w przypadku m.in. programu Rodzina 800+. Wniosek można złożyć online za pośrednictwem następujących kanałów: portal PUE ZUS lub aplikacja mobilna mZUS, portal informacyjno-usługowy Emp@tia na stronie <https://empatia.mpips.gov.pl/>, bankowość elektroniczna. Pieniądze trafią na wskazany numer konta w ciągu 2 miesięcy od złożenia wniosku.

WAŻNE

Jeżeli rodzic złoży wniosek do 2 stycznia 2025 r. (czyli w okresie 3 miesięcy od wejścia w życie ustawy), świadczenie zostanie wypłacone z wyrównaniem od 1 października. Masz pytania? W razie wątpliwości zachęcamy do kontaktu pod numerem telefonu (22) 560 16 00. Infolinia ZUS jest dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 7-18.

Bezrobocie w październiku niższe niż szacowali

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że stopa bezrobocia w październiku br. wyniosła 4,9 proc. i była nawet niższa, niż wskazywały szacunki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. - Jak informowaliśmy na początku listopada, szacowana przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stopa bezrobocia rejestrowanego w październiku br. wyniosła 5 proc., z kolei liczba zarejestrowanych bezrobotnych – 767,1 tys. osób (dane wstępne) – była najniższą, jaką zanotowano w październiku od początku pomiaru, czyli od 1990 roku - podaje resort pracy. - Okazuje się jednak, że ostateczne dane są nawet lepsze niż przewidywaliśmy. Jak informuje Główny Urząd Statystyczny, stopa bezrobocia w październiku br. wyniosła 4,9 proc., a liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy wyniosła 765,5 tys. wobec 769,6 tys. miesiąc wcześniej.

Eurostat o rynku pracy w Polsce

Dobłą sytuację na rynku pracy w Polsce potwierdzają dane Eurostatu. Wynika z nich, że Polska pozostaje krajem o jednym z najniższych wskaźników bezrobocia w Unii Europejskiej. Według metodologii Eurostatu we wrześniu br. stopa bezrobocia w Polsce wyniosła 2,9 proc. (bez zmian w porównaniu do poprzedniego roku i poprzedniego miesiąca). Niższe bezrobocie na poziomie 2,8 proc. jest tylko w Czechach, a najwyższe – w Hiszpanii (11,2 proc.). Średnia w krajach UE we wrześniu br. wyniosła 5,9 proc., a w strefie euro 6,3 proc.

Sukces uczniów z Borzymina

REGION ➤ Zgodnie z listopadową tradycją w Ośrodku Chopinowskim w Szafarni odbył się XXVIII Wojewódzki Konkurs Wiedzy o Fryderyku Chopinie dla Szkół Podstawowych

Od lat honorowy patronat nad tym konkursem sprawuje marszałek województwa kujawsko-pomorskiego Piotr Całbecki oraz kujawsko-pomorski kurator oświaty. Konkursowi przyświeca idea upowszechniania wiedzy o życiu i twórczości wybitnego polskiego kompozytora wśród dzieci i młodzieży, a także rozwijanie zainteresowań związanych z muzyką poważną. W tegorocznej edycji wzięło udział 20 drużyn reprezentujących szkoły podstawowe z całego województwa.

Przedstawicielami Szkół

Podstawowej im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie (pow. rypiński) byli uczniowie kl. VIII – Mateusz Karwaszewski i Franciszek Umiński. Drużyna chłopców okazała się bezkonkurencyjna i po dwóch etapach (pisemnym i ustnym) zdobyła I miejsce w województwie.

Konkurs oceniało jury w składzie: dr Aneta Derkowska (muzykolog, nauczyciel w Zespole Szkół Muzycznych w Toruniu), Andrzej Szalkowski (historyk, dyrektor Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej w Rypinie) i Bartłomiej Kozłowski

(kierownik Ośrodka Chopinowskiego w Szafarni).

Oprócz atrakcyjnych nagród i dyplomów uczniowie mają szansę na stypendium naukowe gdyż konkurs wpisany jest na listę konkursów objętych programem stypendialnym przyznawanym przez marszałka województwa kujawsko-pomorskiego. Chłopców do konkursu przygotował Bartłomiej Umiński, który opracował materiały teoretyczne i muzyczne do nauki. Gratulujemy Mateuszowi i Frankowi oraz ich opiekunowi.

(ak), fot. nadesłane

KALENDARIUM

5 grudnia

1906 – Założycielka mariawityzmu siostra Feliksa Kozłowska została imiennie ekskomunikowana jako pierwsza kobieta w historii chrześcijaństwa.

1933 – Ratyfikacja 21. poprawki do Konstytucji Stanów Zjednoczonych uchyliła 18. poprawkę, znosząc tym samym prohibicję.

1992 – Wystartowała pierwsza ogólnopolska telewizja prywatna Polsat

6 grudnia

1806 – IV koalicja antyfrancuska: wojska napoleońskie rozpoczęły oblężenie Wrocławia.

1925 – Zostało nawiązane pierwsze potwierdzone kartą QSL połączenie radiowe polskiego krótkofalowca (Tadeusza Heftmana) ze stacją zagraniczną.

1928 – W mieście Ciénaga w Kolumbii wojsko dokonało tzw. „bananowej masakry” nieustalonej do dziś liczby (od 47 do 2 tys.) strajkujących pracowników przedsiębiorstwa United Fruit Company.

7 grudnia

1809 – Księżę warszawski Fryderyk August I wydał dekret ustalający liczebność Armii Księstwa Warszawskiego na 60 tys. żołnierzy.

1941 – Wojna na Pacyfiku: Japończycy dokonali ataku na Pearl Harbor na Hawajach.

1987 – Linie lotnicze Air Canada stały się pierwszym na świecie przewoźnikiem, który zabronił palenia tytoniu na pokładzie swoich samolotów.

8 grudnia

1506 – Zygmunt I Stary został wybrany na Sejmie w Piotrkowie na króla Polski.

1963 – Został porwany 19-letni syn aktora i piosenkarza Franka Sinatry, Frank Jr. Po zapłaceniu przez ojca 240 tys. dolarów okupu wypuszczono go 10 grudnia.

1978 – Premiera komedii filmowej Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz w reżyserii Stanisława Barei.

2013 – Euromajdan: w Kijowie został obalony i zniszczony pomnik Włodzimierza Lenina.

9 grudnia

1952 – Utrzymujący się od 5 do 9 grudnia tzw. wielki smog londyński przyczynił się do śmierci ok. 12 tys. osób.

1997 – Rada Języka Polskiego przyjęła uchwałę, zgodnie z którą imiesłowy przymiotnikowe z partykułą „nie” piszemy zawsze łącznie.

2001 – We włoskim Cogne polska biegaczka narciarska Justyna Kowalczyk zaliczyła pierwszy w swojej karierze start w zawodach pucharu świata.

10 grudnia

1671 – Sułtan Imperium Osmańskiego Mehmed IV wypowiedział wojnę Polsce.

1874 – We wsi Kłoda Mała koło Białej Podlaskiej, w proteście przeciw szykanom związanym z narzuceniem wyznania prawosławnego, dokonała samospalenia rodzina Koniuszewskich. Józef Koniuszewski za odmowę porzucenia grekokatolicyzmu miał zostać pobity, obciążony podatkami i zamknięty w areszcie. Desperacką decyzję podjął na wieść o przymusowym chrzcie córki w cerkwi prawosławnej.

11 grudnia

1519 – Sejm walny w Toruniu uchwalił rozpoczęcie wojny z krzyżakami i wyznaczył nowe podatki na werbunek wojsk zaciężnych.

1941 – Niemcy i Włochy wypowiedziały wojnę USA.

1976 – Premiera 1. odcinka serialu telewizyjnego Daleko od szosy w reżyserii Zbigniewa Chmielewskiego.

Źródło: wikipedia.org

Mokowo i Lipno najlepsze

DOBRZYŃ NAD WISŁĄ ▶ Wracamy do tematu V Ogólnopolskich Halowych Zawodów Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych, które odbyły się w hali Dobrzyńskiego Centrum Sportu i Turystyki. Nasz tygodnik tradycyjnie był patronem medialnym imprezy. Prezentujemy szczegółową klasyfikację wszystkich ekip i przypominamy fotograficznie tę udaną imprezę

– W tym roku troszkę byliśmy zmuszeni zmienić datę zawodów, jaką ustaliliśmy w roku ubiegłym. Początkowo był to 16 listopada, głównie ze względu na drużyny, które mają do nas sporo kilometrów oraz nową formułę rozgrywania zawodów, co miało też wpływ na zwiększenie liczby uczestników. Chcieliśmy, żeby zarówno młodzież jak i opiekunowie mieli czas wytchnienia po imprezie na jakiej jeszcze nigdy nie byli. Cały czas podchodziliśmy do organizacji z takim przekonaniem, mamy nadzieję, że się nie zawiedliśmy. Tak więc ostatecznie ustaliliśmy weekend 9-10 listopada. Nie wykluczamy, że nowa, dwudniowa impreza pozostanie z nami na dłużej, a nie tak jak zakładaliśmy tylko podczas V edycji, ale to jeszcze czas pokaże – wyjaśniają na swoim Facebooku organizatorzy z OSP Dobrzyń nad Wisłą.

W zawodach miało wziąć udział łącznie 30 drużyn, jednak dwie z nich odmówiły startu w ostatnim tygodniu, co nie pozwoliło na

ewentualne dopełnienie listy i ostatecznie 9 listopada w DCSiT stawiło się 28 ekip. Pięć zespołów spośród tego grona to Dziecięce Drużyny Pożarnicze, pozostali to Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze dzielące się na drużyn dziewczęce (7) i chłopskie/mieszane (16). Po przywitaniu i krótkiej przerwie przystąpili do pierwszych startów, a tego dnia miały odbyć się jedynie biegi bojowe. Następnym punktem imprezy był koncert, który udało się zorga-

nizować po raz pierwszy. Na scenie o godzinie 16.20 zaprezentował się przed publicznością zespół M-Power Marcin Lichocki, następnie o godzinie 17.00 gwiazda wieczoru czyli zespół Łobuzy.

W niedzielę o godzinie 11.00 rozpoczęli od testu wiedzy pożarniczej, natomiast w tym samym czasie przygotowano dla publiczności konkurs z upominkami. Po powrocie zawodników z testu przystąpili do biegów sztafetowych. Ostatecz-

na klasyfikacja drużyn była następująca:

Dziecięce Drużyny Pożarnicze (nie była prowadzona klasyfikacja, biegi nie były oceniane przez sędziów, zostały zapisane jedynie czasy biegów):

1. Mokowo 136,9 s
2. Chrostkowo 143,5 s
3. Dobrzyń nad Wisłą chłopcy 144,9 s
4. Wielgie 160,0 s
5. Dobrzyń nad Wisłą dziewczyny 162,7 s

czynny 162,7 s

MDP kat. dziewcząt

1. Mokowo 178,0 s
2. Dobrzyń nad Wisłą 197,3 s
3. Karnkowo 203,6 s
4. Zaduszniki 214,8 s
5. Sikórz 226,4 s
6. Chrostkowo 235,4 s
7. Szczodrowo 333,0 s

MDP kat. chłopców/mieszane

1. Lipno II 157,2 s
2. Dobrzyń nad Wisłą 167,4 s
3. Czarne 170,3 s
4. Jagatowo 177,8 s
5. Józefosław 179,3 s
6. Skrzyszew II 189,9 s
7. Suradowek 197,8 s
8. Turek 206,7 s
9. Zaduszniki 212,8 s
10. Chrostkowo 219,8 s
11. Gozdowo 221,8 s
12. Sikórz 222,9 s
13. Świętniki Górne 230,3 s
14. Skrzyszew I 231,8 s
15. Jasień 245,9 s
16. Lipno I 257,0 s

Tekst i fot. (ak)

Nauka na króla

XVII WIEK ▶ Jan III Sobieski był osobą, która w dzieciństwie nie mogła narzekać na nudę. Czas pochłaniała mu nauka narzucona przez ojca

Król Jan na portrecie nieznanego autora

Przyszły król urodził się na zamku w Olesku 17 sierpnia 1629 roku. Tego dnia zamek oblegały oddziały tatarskie. Miała być to przepowiednia przyszłej drogi życiowej króla. Sobieski był wówczas synem wojewody, potomkiem słynnego hetmana Żółkiewskiego, który zginął podczas bitwy z Turkami. Młody Jan wychowywał się w majątku należącym niegdyś do Żółkiewskiego. Codziennie stykał się z jego zbrojami, szablami i innymi pamiątkami rodzinnymi. Pierwsze słowa po łacinie, które miał przeczytać Jan Sobieski, zdobyły nagrobek hetmana Żółkiewskiego i brzmiały „O, jak słodko i dostojnie jest umierać za ojczyznę”.

Ojciec Jana Sobieskiego nakazał mu naukę i to dość

intensywną. Musiał nauczyć się łaciny i niemieckiego oraz podstaw tureckiego, co miało pomagać w razie wojny. Jan wraz z bratem Markiem otrzymali od ojca prezent w postaci gości z Niemiec i Turcji. Mieli oni uczyć młodzieńców języków w sposób bardziej praktyczny niż z książek.

Po etapie nauki w domu bracia Sobiescy ruszyli do Krakowa, gdzie zapisano ich do Kolegium Nowodworskiego. Mimo wpisania na listę uczniów przez kilka miesięcy uczyli się nadal na stacji, by nadrobić łacinę. W szkole uczyli się m.in. dialektyki, poetyki i retoryki. Egzamin z tych przedmiotów polegał na publicznych wystąpieniach. Ojciec Sobieskich nalegał także, by synowie uczyli się tańców dworskich, zwłaszcza francuskich. Mimo wszystko wiedział, że celem wykształcenia jest udział w wojnie. Do synów pisał: „Bodaj byście na koniach tańczyli bijąc się z Turkami i Tatarami, tego wam życzę”.

Jan Sobieski pozostawił po sobie w Krakowie pewną ciekawą historię. Pewnego razu podczas wykładu u profesora Wojciecha Dąbrowskiego z głowy prelegenta spadł biret. To Sobieski pierwszy rzucił się na pomoc profesorowi i oddał mu nakrycie głowy.

Dąbrowski miał wówczas po łacinie odpowiedzieć: „Non moriar donec videro diadema in capite tuo (Nie umrę, dopóki nie zobaczę korony na twojej głowie).”

W 1645 roku Sobiescy opuścili Kraków i wraz z instrukcją swojego ojca udali się do Paryża, a później przez dwa lata zwiedzali kraje Europy Zachodniej. Był to okres intensywnej nauki praktycznej. Bracia odwiedzali różne fortyfikacje, uczyli się wojny, obserwując konflikty państw zachodnich. W podróży studiowali w oryginale teksty klasycznych pisarzy.

Jan Sobieski już jako król nie zapomniał o pobycie w Krakowie, m.in. na Akademii Krakowskiej. Po pokonaniu Turków pod Wiedniem ofiarował uczelni zdobyte tam dwa buńczuki. Zanim wyruszył pod Wiedeń, odwiedził Kraików i swojego profesora Wojciecha Dąbrowskiego. Staruszek był już sparaliżowany i ślepy. Miał jednak wywróżyć swojemu uczniowi wielkie zwycięstwo.

Jan III Sobieski, mimo że kojarzony głównie z wojną, był jednym z najlepiej wykształconych polskich monarchów. Władał wieloma językami. Zebrał w swojej kolekcji 7 tysięcy książek.

(pw)

XX wiek

Mowa biskupa

Na początku XX wieku kościół w Wąbrzeźnie został przebudowany, konieczna była jego ponowna konsekracja. Odbędzie się w 1903 roku i przysporzyła nie lada sensację.

W trakcie przebudowy kościoła wniesiono do niego nawy boczne oraz nadbudowano wieżę. Koszt remontu był niebotyczny, wyniósł 75 tysięcy marek. Po remoncie konieczne było ponowne konsekrowanie świątyni. Dokonał tego niemiecki biskup Rosentreter. Przy okazji wybuchła pewna kontrowersja, ponieważ biskup przemawiający po proboszczu Połomskim zwrócił się do wiernych w języku polskim. Nazwisko biskupa może być mylące. W rzeczywistości

faktycznie pochodził z rodziny pochodzenia niemieckiego i studiował w Niemczech, ale miał także olbrzymie związki z Polską. Urodził się w Tucholi, a w trakcie swojego urzędowania umożliwiał nauczanie religii w języku polskim.

Wąbrzeskie wystąpienie nie spodobało się bardzo niemieckiej prasie. Szczególnie niezadowolony był wychodzący w Grudziądzu „Gesselliger”, który nie szczędził słów krytyki pod adresem biskupa. Odpór dawała polska prasa:

„W denuncjacjach hakatystycznego naszczekiwacza (gazety Gesselliger) uderza przede wszystkim zarzut, postawiony poważnie biskupowi Rosentreterowi, że „umie dobrze po polsku” - czytamy w gazecie *Wiek Ilustrowany*. Biskup Rosentreter pozostawał na swoim stanowisku także po odzyskaniu przez Polskę niepodległości. Był to także dowód uznania dla jego postawy właśnie w czasach zaborów.

(pw)

XX wiek

Wszyscy na żniwa

W latach 50., gdy w Polsce panował najbardziej siemieniczny komunizm, letnim zwyczajem była pomoc wszystkich warstw społecznych w żniwach. Nie inaczej było także w naszych okolicach.

Podczas żniw 1952 roku w Sokołowie pod Golubiem-Dobrzyniem na polach pojawiła się młodzież należąca do Związku Młodzieży Polskiej. Był to tzw. czyn społeczny. Udało się zwieźć zboże z 34 hektarów, a następnie wystosować odezwę, która z Sokołowa miała popłynąć do innych wsi. Czytamy w niej: „My, młodzież powiatu rypińskiego, pracująca w ochotniczej brigadzie żniwnej w PGR w Sokołowie, gmina Zbójno, wzywamy młodzież województwa bydgoskiego do współzawodnictwa w pomocy Państwowemu Gospodarstwu Rolnym w szybkim sprzęcie zbóż”.

W powiecie wąbrzeskim w żniwach pomagali robotni-

cy zwożenie autobusami z fabryk z Torunia. W PGR w Niełubiu do stawiania snopków zwieziono 20-osobową ekipę cukierników z Fabryki Pierników. Pracownicy Lecznicy Zwierząt z Wąbrzeźna w ciągu 4 godzin mieli ustawić sztygi na 7 hektarach zboża. Nie upiekło się nawet sportowcom, którzy przebywali na obozie szkoleniowym w Wąbrzeźnie. 60 młodych ludzi skierowano do PGR Wielka Łąka i PGR Mgowo. Na pole musieli jechać nawet robotnicy umysłowi z zakładów tworzyw sztucznych z Wąbrzeźna. W późniejszych latach podobne akcje powoli traciły na popularności.

(pw)

XX wiek

Pochowana żywcem

Scenariusz sprawy, która stanęła przed posterunkowym z Czernikowa w 1933 roku, mógłby spokojnie wystarczyć na kilka odcinków paradokumentu „Trudne sprawy”.

We wsi Steklin w powiecie lipnowskim mieszkała Stanisława Kozak ze swoim mężem Aleksandrem. Małżeństwu nie wiodło się najlepiej, więc mąż postanowił wyjechać do Francji i zarobić. Po 3 latach wysłał żonie tysiąc złotych, co było kwotą niebotyczną. W pewnym momencie Kozakowa zniknęła. Sprawę na policję zgłosiły jej dzieci. Posterunkowy udał się na miejsce i wypytywał. Kobiętę znaleziono martwą w lasku, zakopaną... żywcem.

W toku śledztwa ustalono, że Kozakowa dowiedziała

się, że do Polski wraca jej mąż. W tym czasie była w ciąży z innym mieszkańcem wsi. Kobieta udała się do miejscowej znachorki Muratowskiej. Niestety mąż Muratowskiej był bandytą i wiedział, że kobieta nosi na szyi zawiniątko z tysiącem złotych. Para zwabiła Kozakową do lasu i zakopała ją żywcem. O sprawie posterunkowego powiadomił dopiero przypadkowy rolnik, który słyszał krzyki dobiegające z lasu. W ten sposób rozwiązano trudną zagadkę kryminalną.

(pw)

Mało znany Waza

POSTAĆ ▶ O Zygmuncie III Wazie, jego siostrze Annie Wazównie oraz Władysławie IV Wazie pisaliśmy już niejednokrotnie. Tym razem przybliżamy historię innego syna Zygmunta III Waza – Karola Ferdynanda Wazy, który co ciekawe był między innymi biskupem płockim

Karol Ferdynand Waza urodził się 13 października 1613 roku w Warszawie. Był synem Zygmunta III Wazy i jego drugiej żony Konstancji Habsburżanki. Dzieciństwo i młodość spędził pod opieką matki na dworze królewskim w Warszawie. 23 marca 1624 roku otrzymał od papieża Urbana VIII dyspensę pozwalającą na objęcie godności kanonika wrocławskiego.

W wieku 12 lat, dzięki zabiegom politycznym cesarza Ferdynanda II Habsburga, został nominowany na ordynariusza wrocławskiego. 22 października 1625 roku otrzymał papieskie zatwierdzenie na biskupstwo.

18 stycznia 1626, mimo małoletniości i nieposiadania święceń kapłańskich, został również uroczystie instalowany. Biskupstwem zarządzał poprzez posłów i komisarzy królewskich.

W 1629 roku przyłączył do diecezji wrocławskiej okręg Prudnika z archidiecezji ołomuńskiej. Po śmierci matki (1631) odziedziczył, wraz z bratem Janem Kazimierzem, państwo żywieckie. W okresie rządów Władysława IV Wazy rezydował przede wszystkim w Warszawie. Będąc osobą bliską dworu królewskiego, nie interesował się jednak polityką i nie miał

ambicji do zdobywania urzędów świeckich. W latach 1632-1648 poświęcał czas głównie pracy administracyjnej, sprawom majątkowym i gromadzeniu beneficjów kościelnych. W 1640 roku został biskupem ordynariuszem płockim. Nie zdecydował się nigdy na przyjęcie święceń kapłańskich i sprawy duszpasterskie przekazał w diecezji wrocławskiej swoim sufraganom, spośród których najważniejszą rolę odgrywali biskup Johann Balthasar Liesch von Hornau oraz archidiacon Piotr Gebauer. Podobnie postąpił z diecezją płocką, gdzie zastępował go w posłudze duchownej biskupi Stanisław Starczewski i Wojciech Tolibowski.

W 1641 roku wyznaczony został senatorem rezydentem. Dwa lata później ponownie został senatorem rezydentem.

Po śmierci Władysława IV Wazy w 1648 roku zgłosił swoją kandydaturę do tronu polskiego. Ogłosił program twardej polityki i zdecydowanych kroków w celu stłumienia powstania Chmielnickiego na Ukrainie. Uzyskał poparcie dwóch trzecich senatorów i większości biskupów. Za jego kandydaturą głosowała też szlachta ruska z Jeremim Wiśniowieckim na czele. Jego kandydaturze sprzeciwiła się natomiast szlachta wyznania ewangelickiego z Wielkiego Księstwa Litewskiego,

która obawiała się zaostrzenia polityki kontrreformacji. Na czele opozycji wobec Karola Ferdynanda Wazy stanęli Janusz i Bogusław Radziwiłłowie, którzy zagrozili nawet zerwaniem unii polsko-litewskiej. Ostatecznie o kandydaturze Karola Ferdynanda Wazy zdecydowały listy Bohdana Chmielnickiego, który uzależniał zakończenie buntu Kozaków na Zaporozu od wybrania na króla Jana Kazimierza Wazy.

Po przegranej elekcji Karol Ferdynand Waza otrzymał po Władysławie IV Wazie księstwo opolsko-raciborskie. Wycofał się z życia publicznego. Osiadł w dobrach biskupów płockich na Mazowszu. Swoją główną rezydencją uczynił zamek w Broku. W 1651 roku przejął opiekę nad osieroconym i pozbawionym majątków na Ukrainie Michałem Korybutem Wiśniowieckim. Sfinansował jego podróże zagraniczne i zapewnił gruntowne wykształcenie.

W połowie XVII wieku wybuchł przeciw niemu bunt części władz księstwa opolsko-raciborskiego, ponieważ Waza chciał wprowadzić niezgodne ze statutem ziemskim przepisy restrykcyjne. Zwołana 24 września 1653 roku w Opolu sesja sejmiku księstwa, na której miało omówić zarządzenia Karola Ferdynanda, została zerwana i zbuntowana część uczestników

przeniosła się do siedziby starosty ziemskiego Jana Maksymiliana von Hoditz w Prudniku, który przyłączył się do buntu. Waza uznał zjazd w Prudniku za nielegalny i obłożył jego uczestników ekskomuniką. Zbuntowany sejmik zarzucił mu działanie „na podstawie własnych praw”, i że „powinien oddzielić uprawnienia i obowiązki pana zastawnego od uprawnień biskupa”. Konflikt zakończył się wraz ze śmiercią Wazy. Karol Ferdynand Waza zmarł na dworze biskupim w Wyszкові. Pochowany został w kościele jezuitów w Warszawie.

Karol Ferdynand Waza pozostawił po sobie ogromny majątek. Większa jego część została wydana na różnego rodzaju fundacje kościelne. Resztę otrzymał Jan II Kazimierz Waza. Pieniądze i dobra ziemskie odziedziczone po bracie pozwoliły królowi polskiemu sfinansować zaciąg wojska podczas potopu szwedzkiego, a księstwa śląskie dały mu schronienie, gdy musiał opuścić Rzeczpospolitą w 1655 roku.

Pamięć o Karolu Ferdynandzie Wazie upamiętnia ufundowany przez Jana II Kazimierza Wazę marmurowy obelisk Wazów przy ul. 3 maja w Wyszкові, którego autorem był rzeźbiarz Jan Baptysta Gisleni.

Opr. (Szyw)
fot. domena publiczna

Postać

Nielubiana królowa

Przybliżamy historię Barbary Radziwiłłówny – królowej Polski, żony Zygmunta II Augusta. Królowa nie była lubiana przez polską szlachtę.

Barbara Radziwiłłówna była córką kasztelana wileńskiego i hetmana wielkiego litewskiego Jerzego Radziwiłła i Barbary z Kołów, siostrą hetmana Mikołaja Radziwiłła, zwanego Rudym. Poprzez matkę była potomkinią królowej Polski Elżbiety Pileckiej, trzeciej żony Władysława Jagiełły.

Barbara Radziwiłłówna z pewnością urodziła się 6 grudnia. Natomiast data roczna narodzin królowej, znana z kilku przekazów, może być różnie interpretowana, zamykając się jednak w granicach lat 1520-1523. Opierając się na rękopiśmiennym rodowodzie, znaj-

dującym się w zbiorach rodzinnych Radziwiłłów, w XIX wieku Edward Kotłubaj za datę narodzin Barbary Radziwiłłówny uznał rok 1520. Jednakże w „De origine gentis Radiviliae” Salomon Rysiński wskazywał rok 1522, zaś metryczka przyszyta do sukni królowej, którą odkryto w 1931 roku podczas badań podziemi wileńskiej katedry, odnosiła się do roku 1523.

W 1537 roku poślubiła w Gieranojach Stanisława Gasztołda, wojewodę nowogródzkiego, a potem trockiego, po czterech latach małżeństwa owdowiała. Na Stanisławie wygaśł ród Gasztołdów. W myśl zasad pra-

wa litewskiego po wygaśnięciu w linii męskiej rodu dobra przypadały wielkiemu księciu. Opiekun Barbary, jej brat, Mikołaj Rudy zwrócił się o pomoc do królowej Bony. W październiku 1543 roku nastąpiło wydarzenie, które zmieniło całe życie Barbary. Do Gieranojów przyjechał król Zygmunt August. Oficjalnym celem wizyty było załatwienie spraw spadkowych po Gasztołdach. Wówczas prawdopodobnie nastąpiło pierwsze zbliżenie pomiędzy późniejszymi małżonkami. Pobyt króla został wtedy przedłużony, oficjalnie z powodu szerzącej się zarazy. Romans

był kontynuowany w Wilnie, w tym czasie Zygmunt August był jeszcze małżonkiem Elżbiety Austriaczki.

Dopiero gdy król został wdowcem, zawarł potajemny ślub z Barbarą w 1547 roku. Małżeństwo wywołało burzę wśród szlachty i spotkało się ze sprzeciwem Zygmunta Staroego i Bony. Na sejmie piotrkowskim 1548 r. senatorowie pod wodzą prymasa Mikołaja Dzierżgowskiego, Piotra Kmity, Jana Tęczyńskiego, Andrzeja Górki i Izba Poselska z Piotrem Boratyńskim i Stanisławem Podlódowskim na czele żądali unieważnienia małżeństwa. Król odparł wszystkie ataki, stanowczością i energią zmusił wszystkich po kolei oponentów do uległości, doprowadził do koronacji Barbary, która od tej pory była tytułowana: „z Bożej łaski królowa polska, wielka księżna litewska, ruska, prus-

ska, mazowiecka”.

Barbara Radziwiłłówna została koronowana na królową Polski 7 grudnia 1550 roku. Jej małżeństwo podniosło znaczenie rodu Radziwiłłów i innych rodów litewskich, co spotkało się z oporem szlachty i magnaterii polskiej. Według historyków przyczyną śmierci Barbary był rak szyjki macicy, a według napisanej książki w 2013 roku autorstwa dr. Janusza Kubickiego pt. „Żony królów i władców Polski. Historia i medycyna” królowa zmarła na kiłę, co zostało jednak wykluczone przez badania przeprowadzone na szczątkach królowej w Wilnie. Według ówczesnych pogłoszek mogła zostać zatruta przez teściową Bonę Sforzę. Po przedwczesnej śmierci pochowana została 24 czerwca 1551 roku w katedrze wileńskiej.

Opr. (Szyw)

INFORMATOR DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU LIPNOWSKIEGO

TYGODNIK REGIONU LIPNOWSKIEGO

Szukasz...? Tylko u nas znajdziesz wszystko w jednym miejscu

OGŁOSZENIA DROBNE

**Budowlane
Remonty**

Remonty malowanie gładzie, ocieplanie, regipsy itp... Tel. 885 810 599

**Nieruchomości
Działki**

Kupię ziemię rolną lub wezmę w dzierżawę w powiecie golubsko-dobrzyńskim lub wąbrzeskim Płatne od ręki! Telefon 667-935-202

Numer alarmowy

Komenda Powiatowa
Państwowej Straży Pożarnej
ul. Sportowa 16a
tel. 54 288 65 62
87-600 Lipno
numer alarmowy 998
lub 112 z telefonów kom.

Komenda Powiatowa Policji
ul. Platanowa 1
87-600 Lipno
tel. 54 231 86 00
numer alarmowy 997
lub 112 z telefonów kom.

Wodne Ochotnicze
Pogotowie Ratunkowe
Pl. 11-go Listopada 13a
87-600 Lipno
tel. 787 739 432

Pogotowie energetyczne 991
Pogotowie gazowe 992
Pogotowie ciepłownicze 993
Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Administracja

Urząd Miejski w Lipnie
ul. Plac Jana Dekerta 8
tel. 54 288 42 11

Starostwo Powiatowe w Lipnie
ul. Jana Sierkaowskiego 10b
tel. 54 287 20 39

Urząd Gminy Lipno
ul. Mickiewicza 29
tel. 54 288 62 00

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa
ul. Wymyślińska 2
87-630 Skępe
tel. 54 287 84 00

Urząd Skarbowy w Lipnie
ul. Stanisława Staszica 4
tel. 54 414 83 00

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Stefana Okrzei 7
87-600 Lipno
tel. 52 288 67 00

PKS Dworzec Autobusowy
ul. 22 Stycznia 2
tel. 54 287 22 58

Powiatowy Zakład
Transportu Publicznego
w Lipnie
Dworzec Autobusowy:
ul. 3-go Maja 1D wew D1

Administracja:
ul. Sierakowskiego 10C
87-600 Lipno
Dyspozytor: 500 113 551
Sekretariat: 600 163 289
e-mail: sekretariat@pztp-lipno.pl

Powiatowa Stacja
Sanitarно-Epidemiologiczna
w Lipnie
ul. Kościuszki 18/20
tel. 22 250 01 15

Kultura i rekreacja

Gminna Biblioteka Publiczna
w Lipnie
ul. Osiedle Sikorskiego 15
tel. 54 287 40 01

Wiejski Dom Kultury Wichowo
Wichowo
tel. 54 288 16 93

Oświata

Zespół Szkół Technicznych
ul. Stefana Okrzei 3
87-600 Lipno
tel. 54 287 33 21

Szkoła Podstawowa nr 5
ul. Plac 11 Listopada 13
87-600 Lipno
tel. 54 287 24 84

Zespół Szkół Specjalnych
ul. Stefana Okrzei 4
87-600 Lipno
tel. 54 287 43 90

Szkoła Podstawowa nr 3
ul. Romualda Traugutta 2
87-600 Lipno
ul. 54 287 25 87

Szkoła Podstawowa nr 2
ul. Stefana Okrzei 1
87-600 Lipno
tel. 54 287 24 78

Liceum Ogólnokształcące
w Zespole Szkół
im. R. Traugutta
ul. Traugutta 1
87-600 Lipno
tel. 54 287 25 62
Poradnia
Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Plac 11 Listopada 9
87-600 Lipno
tel. 54 287 24 92

Przedszkole Miejskie nr 4
ul. Kazimierza Różyńskiego 8
87-600 Lipno

Zespół Szkół im. Związku
Młodzieży Wiejskiej
ul. Szkolna 5
87-610 Dobrzyń nad Wisłą
tel. 54 253 11 05

Zespół Szkół w Skępem
ul. Wymyślińska 2
tel. 54 287 70 06
tel. 54 287 75 37

Przedszkole Miejskie nr 3
ul. Włocławska 30
87-600 Lipno
tel. 54 287 24 43

Publiczna Szkoła Muzyczna
I stopnia w Lipnie
ul. Okrzei 3
tel. 54 234 33 89

Pomoc społeczna

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie
ul. Adama Mickiewicza 58
87-600 Lipno
tel. 54 288 66 41

Miejski Ośrodek
Pomocy Społecznej w Lipnie
ul. Włocławska 16a
tel. 54 287 20 67

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Mickiewicza 29
87-600 Lipno
tel. 54 288 62 04

Dom Pomocy Społecznej
Nowa Wieś 1
tel. 54 289 71 92

Przedsiębiorstwa komunalne

Zarząd Dróg Powiatowych
ul. Wojska Polskiego 8
87-600 Lipno
tel. 54 287 20 46

Przedsiębiorstwo Usług
Komunalnych Sp. z o.o.
w Lipnie
ul. Wyszyńskiego 47
tel. 54 287 47 00
Zakład Gospodarki Mieszkaniowej
ul. Osiedle Sikorskiego 1
tel. 54 287 21 75

Oczyszczalnia ścieków w Lipnie
ul. Kardynała Wyszyńskiego 52
tel. 54 287 42 70

Zdrowie

Szpital w Lipnie
ul. Nieszawska 6
tel. 54 288 04 15

Niepubliczny Zakład Opieki
Zdrowotnej Lekarze Rodzinni
ul. Tadeusza Kościuszki 5
87-600 Lipno
tel. 54 287 34 42

„Pod Lipami” Sp.j. Apteka Henryk
Mikołajczyk Maria Mikołajczyk
ul. 11 Listopada 11
87-600 Lipno
tel. 54 287 23 75

Centralna Apteka
ul. Kościuszki 2
87-600 Lipno
tel. 54 230 35 14

„Pod Dębami” Apteka
ul. Dębowa 21
87-600 Lipno
tel. 54 288 28 96

„Medicus” Apteka Hanna Rutkowska
ul. Kościuszki 11
87-600 Lipno
tel. 54 288 25 61

„Rodzinka” Apteka
ul. Kościuszki 5
87-600 Lipno
tel. 54 287 28 21

„Na Rogu” Apteka
ul. Mickiewicza 1
87-600 Lipno
tel. 54 287 27 58

„Nowa” Apteka Barbara Szychowska
ul. Mickiewicza 10
87-600 Lipno
tel. 54 287 23 32

„W Szpitalu” Apteka
ul. Nieszawska 6
87-600 Lipno
tel. 54 288 03 13

„Viola” Apteka
ul. Sierakowskiego 6a
87-600 Lipno
tel. 54 287 28 68

ZASADY NADAWANIA OGŁOSZEŃ DROBNYCH

Twoje ogłoszenie ukaże się WE WSZYSTKICH naszych tygodnikach: CGD, CLI, CRY, CWA.

Aby nadać ogłoszenie :

- Wyślij treść ogłoszenia na adres e-mail: reklama@wpr.info.pl. Otrzymasz e-mail zwrotny z wyceną i nr konta do wpłaty
- Odwiedź nasze biuro i nadaj ogłoszenie osobiście: ul. Dworcowa 4, 87-400 Golub-Dobrzyń
- Ogłoszenia do kolejnego numeru przyjmujemy do godziny 16⁰⁰ w poniedziałki

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu 662 061 331 lub 608-688-587. Regulamin znajdziesz na stronie www.golub-cgd.pl

NOWOŚĆ!

Ogłoszenia
drobne ze
zdjęciem!

Strażackie zaduszki

SKĘPE ▶ 23 listopada w świątyni Miłosierdzia Bożego w Skępem odbyły się czwarte już zaduszki strażackie, organizowane z inicjatywy proboszcza ks. kanonika Romana Murawskiego, dziekana dekanatu łuchowskiego. Mszy świętej przewodniczył ks. dr Andrzej Zakrzewski, diecezjalny duszpasterz strażaków

W sobotnie popołudnie w skępskiej świątyni zgromadzili się druhowie z gminy Skępe reprezentujący jednostki ochotniczych straży pożarnych. Nie zabrakło młodzieży strażackiej, wóldarza miasta i gminy Skępe Rafała Gołębiowskiego, pocztów sztandarowych i orkiestry dętej OSP w Skępem pod batutą Lecha Nowatkowskiego. Wybrzmiały ważne słowa z ust duszpasterzy ks. Romana Murawskiego i ks. Andrzeja Zakrzewskiego, przywołano nazwiska strażaków pełniących już wieczną wartę. Zaduszki strażackie w Skępem pięknie wpięły się już na stałe do kalendarza. Pierwsze odbyły się w 2021 roku.

– To taka chwila zatrzymania dla nas i wspomnienia tych, których już z nami nie ma –

mówią nam druhowie z parafii Miłosierdzia Bożego w Skępem. – Dobrze, że parę lat temu nasz

ksiądz proboszcz wpadł na pomysł odprawiania tych zaduszek także w naszej parafii. Smutna,

ale i optymistyczna msza, bo daje nadzieję, że za nas też ktoś się kiedyś pomodli.

Uroczystości zaduszkowe w skępskiej świątyni będą kontynuowane, wszystko na to wskazuje, bo corocznie gromadzą strażacką brać na wspólnej modlitwie. Podniosła i znacząca uroczystość zainaugurowana trzy lata temu i kontynuowana w świątyni Miłosierdzia Bożego w Skępem bezwzględnie wypełniła lukę we wspólnej, strażackiej modlitwie i ocalaniu od zapomnienia tych, którzy bezinteresownie stali na straży bezpieczeństwa mieszkańców.

Tekst i fot.
Lidia Jagielska

**TYGODNIK REGIONU
LIPNOWSKIEGO**

CLI

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4,
tel. 662 061 331,
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor naczelny:
Andrzej Korpalski
tel. 535 170 961
a.korpalski@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:
tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Kolportaż prasy:
tel. 662 061 331

Wydawca:
WPR Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4
(Nakład WPR 3600 egz.)

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 45

Redakcja nie zwraca tekstów
niezamówionych oraz zastrzega
sobie prawo do ich redagowania
i skracania. Redakcja nie odpowiada
za treść zamieszczonych ogłoszeń.

ZUS ma już 90 lat

REGION/KRAJ ▶ W tym roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych obchodzi wspaniały jubileusz 90-lecia swojego istnienia. Został powołany do życia rozporządzeniem nowelizującym ustawę scaleniową podpisanym przez Prezydenta Ignacego Mościckiego 24 października 1934 roku.

– Prace nad stworzeniem prawodawstwa ubezpieczeniowego rozpoczęły się jeszcze przed odzyskaniem niepodległości, w 1917 roku. Zadanie to nie było łatwe, ponieważ wymagało ujednolicenia przepisów obowiązujących na ziemiach polskich, które znajdowały się pod trzema różnymi zaborami. W obszarze ubezpieczeń społecznych sytuacja była szczególnie zróżnicowana – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Tuż po odzyskaniu niepodległości, 23 listopada 1918 roku, Tymczasowy Naczelnik Państwa Józef Piłsudski przyznał robotnikom i pracownikom przemysłu specjalny zasiłek. Natomiast 11 stycznia 1919 roku wprowadzono ubezpieczenie zdrowotne oraz powołano Kasy Chorych. Kolejne ważne etapy tworzenia systemu ubezpieczeń społecznych to: rok 1920 – ustawa o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby, rok 1924 – ustawa o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia, rok 1927 – rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu społecznym pracowników umysłowych.

Uchwalenie ustawy scaleniowej

Prace nad stworzeniem jednolitego systemu ubezpieczeń społecznych trwały kilka lat, a ich efektem było uchwalenie ustawy scaleniowej w 1933 roku. Ustawa ta wprowadziła jednolity charakter prawa w odradzającej się Polsce, obejmując wszystkie rodzaje ubezpieczeń społecznych: chorobowe i macierzyńskie, wypadkowe przy pracy i z chorób zawodowych, emerytalne robotników oraz emerytalne pracowników umysłowych, od bezrobocia.

Zgodnie z zapisami ustawy w celu efektywnego „wykonywania ubezpieczeń” utworzono ubezpieczalnie społeczne i cztery zakłady ubezpieczeń społecznych: Zakład Ubezpieczenia na Wypadek Choroby, Zakład Ubezpieczenia od Wypadków, Zakład Ubezpieczenia Pracowników Umysłowych i Zakład Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników. Ich działalność była koordynowana przez Izbę Ubezpieczeń Społecznych.

Na wpływy zakładów ubezpieczeń składały się składki, dochody z majątku urządzeń zakła-

dów oraz odsetki od ulokowanych kapitałów, a także dopłaty Skarbu Państwa, darowizny, zapisy i subsydia. Obowiązek dofinansowania instytucji ubezpieczeniowych przejęło państwo. Składki na ubezpieczenia społeczne zostały zaplanowane w sposób, który zapewniał solidne podstawy finansowe dla systemu ubezpieczeń. Obowiązek opłacania składki spoczywał na pracodawcach (2/3 wysokości składki) oraz pracowników (1/3 wysokości składki).

Powstanie ZUS

Już w momencie wejścia w życie ustawy scaleniowej 1 stycznia 1934 roku trwały prace nad jej nowelizacją. Ich zwieńczeniem było rozporządzenie o zmianie ustawy, podpisane 24 października 1934 roku przez prezydenta Ignacego Mościckiego. Wówczas powołano Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który objął zarząd nad pięcioma funduszami ubezpieczeniowymi: Fundusz Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników, Fundusz Ubezpieczenia Emerytalnego Pracowników Umysłowych, Fundusz Ubezpieczenia od Wypadków i Chorób Zawodowych, Fundusz Ubezpieczenia na Wypadek Braku Pracy dla Pracowników Umysłowych, Ogólny Fundusz Ubezpieczenia na Wypadek Choroby i Macierzyństwa. Już w tym okresie ZUS wprowadzał nowoczesne metody matematyczne i statystyczne. Polski system ubezpieczeń społecznych uznawany był za jeden z najnowocześniejszych w ówczesnej Europie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, od momentu swojego powstania, nie tylko zarządzał ubezpieczeniami, ale również stał się kluczową instytucją w realizacji zadań związanych z polityką społeczną państwa. Zgodnie ze swoim statutem, ZUS angażował się także w działalność edukacyjną i prewencyjną, organizując wystawy higieniczne, tworząc plakaty promujące bezpieczeństwo i higienę pracy oraz finansując letnie kolonie dla dzieci. Środki pochodzące z nadwyżek finansowych, wynikających z reinwestycji składek ubezpieczeniowych, ZUS przeznaczał na projekty budowlane, takie jak szpitale, sanatoria i budynki mieszkalne, a także na inicjatywy prozdrowotne.

ZUS dbał o wysoki poziom merytoryczny swoich pracowników, organizując i finansując staże dla studentów kierunków ekonomicznych oraz medycznych. Aby

zostać pracownikiem instytucji ubezpieczeniowej, oprócz kompetencji zawodowych należało również przedstawić świadectwo moralności. Pracę w instytucjach ubezpieczeniowych postrzegano wówczas jako formę służby społecznej.

ZUS w okresie okupacji

Okres II wojny światowej stanowił jeden z najtrudniejszych momentów w historii instytucji, ubezpieczeń społecznych a jednocześnie był czasem, w którym jej pracownicy wykazali się patriotyzmem i człowieczeństwem. Wówczas ZUS funkcjonował jedynie na terenie Generalnego Gubernatorstwa, wypłacając świadczenia, które były ograniczane przez okupanta, a także oferując zatrudnienie i często ratując życie wielu osób. Pracownicy ubezpieczeń społecznych, mimo groźących im surowych kar, aktywnie wspierali i zasilali szeregi konspiracji niepodległościowej. Angażowali się również w walkę z okupantem – z bronią w ręku uczestniczyli w Powstaniu Warszawskim. Dwa oddziały powstańcze składały się wyłącznie z pracowników ZUS.

W gmachu przy ul. Czerniakowskiej 231, gdzie przed wojną mieściła się Centrala ZUS oraz szpital ubezpieczalni społecznej, urządzono polowy szpital powstańczy. Pracowali w nim lekarze z Ubezpieczalni, a sanitariuszkami były urzędniczki ZUS.

ZUS przetrwał wojnę, jednak nowe komunistyczne władze szybko zaczęły wprowadzać swoje porządki. W apogeum stalinowskiego okresu instytucje państwowe poddawane były intensywnej ideologizacji. Scentralizowane państwo dążyło do ograniczenia niezależności ZUS. W 1950 roku zniesiono samodzielność funduszy ubezpieczeniowych, a w 1951 roku finanse ubezpieczeń społecznych włączono do budżetu państwa, co sprawiło, że składki na ubezpieczenie zyskały cechy podatku. W 1953 roku pojawiła się koncepcja likwidacji samego ZUS.

Likwidacja ZUS i jego reaktywacja

Pod koniec 1955 roku zlikwidowano Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a jego zadania, wzorem rozwiązań radzieckich, przejęły związki zawodowe w zakresie świadczeń chorobowych. Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej zajęło się natomiast świadczeniami długoterminowymi. To

rozwiązanie okazało się jednak niewydolne, dlatego ustawą z 13 kwietnia 1960 roku ZUS zostaje przywrócony, podejmując swoje zadania i zapewniając ciągłość ubezpieczeń oraz terminowo wypłaty świadczeń. Od tego momentu na czele instytucji stanął Prezes, którym w 1960 roku został mianowany Stefan Będkowski.

W 1968 roku wprowadzono ustawę regulującą świadczenia emerytalno-rentowe. Dawna renta starcza została zastąpiona emeryturą, a wiek starczy – wiekiem emerytalnym. Do wymaganego stażu pracy wliczano okresy zaliczane do stażu rentowego, związane z wojną i okupacją. Niektórym grupom pracowników, takim jak pracownicy I kategorii zatrudnienia, kombataneci, inwalidzi wojenni i wojskowi, inwalidzi po wypadkach i pracownicy artystyczni obniżono wiek emerytalny. W latach 70. powszechnym systemem emerytalnym objęto kolejne grupy społeczne, w tym rolników indywidualnych.

Lata 80-te

W grudniu 1982 roku wprowadzono nową ustawę o zabezpieczeniu emerytalnym pracowników oraz ich rodzin. Jej uchwalenie było niezbędne w obliczu trudnej sytuacji gospodarczej, a kluczową zmianą stało się wprowadzenie mechanizmu waloryzacji świadczeń jako rozwiązania systemowego. Co roku, 1 marca, świadczenia miały być podwyższane o procent wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce uspołecznionej z roku poprzedniego, przy czym górny limit wynosił 150% kwoty tego wzrostu. Pod koniec lat 80. kryzys państwowy wymusił zmiany ustrojowe. Wówczas powstał Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, który miał na celu zapewnienie racjonalnego finansowania świadczeń. ZUS rozpoczął także pierwsze próby informatyzacji systemu ubezpieczeń. Wprowadzono elektroniczne systemy ewidencji, wypłaty i waloryzacji świadczeń: EMIR, RENTIER oraz WARENT.

Pierwsza dekada III Rzeczypospolitej to czas radości z odzyskania swobód demokratycznych, ale także okres społecznego szoku wywołanego transformacją oraz wysoką inflacją. Zakład Ubezpieczeń Społecznych musiał

funkcjonować w trudnych warunkach gospodarczo-finansowych. Wiele przedsiębiorstw zostało zlikwidowanych, a rynek pracy gwałtownie się skurczył. Aby uniknąć bezrobocia, znaczna liczba osób decydowała się na wcześniejsze przejście na emeryturę. W rezultacie wzrosła liczba wypłacanych przez ZUS świadczeń, co nadwyrężyło fundusze ubezpieczeń społecznych. W związku z tym konieczne stało się zreformowanie systemu ubezpieczeń. Pod koniec lat 90. została przygotowywana zasadnicza reforma emerytalna.

Istotna rola w transformacji ustrojowej

W 1999 roku reforma systemu ubezpieczeń społecznych wprowadziła istotne zmiany w sposobie obliczania emerytur, które odtąd miały być uzależnione od sumy odprowadzonych składek, a nie, jak wcześniej, głównie od stażu pracy. Dla ZUS oznaczało to konieczność przeliczenia milionów świadczeń oraz utworzenia kilkunastu milionów indywidualnych kont dla ubezpieczonych. Realizacja tak skomplikowanej operacji wymagała nowoczesnego systemu informatycznego. Pierwsze moduły Kompleksowego Systemu Informatycznego ZUS uruchomiono właśnie w 1999 roku. Obecnie KSI jest jednym z najnowocześniejszych systemów tego typu na świecie. W wyniku reformy systemu ubezpieczeń wprowadzono także dodatkowe formy oszczędzania na emeryturę, znane jako II i III filar.

ZUS lider e-administracji

Już pod koniec lat trzydziestych XX wieku ZUS był uznawany za jedną z najszybciej rozwijających się instytucji ubezpieczeniowych w Europie. W XXI wieku ZUS stał się liderem w administracji publicznej w zakresie wprowadzania e-usług, takich jak e-Składka, e-ZLA czy e-akta. Wśród jego osiągnięć znajduje się m.in. elektroniczna akty prawniczych – e-akta, elektroniczna wydawania zaświadczeń A1 oraz nowe wersje Programu Płatnik i ePłatnik. ZUS umożliwił także składanie wniosków o świadczenia za pośrednictwem platformy PUE/eZUS. Dzięki tym innowacjom Polska, jako jeden z pierwszych krajów UE, wdrożyła system elektronicznej wymiany informacji dotyczących zabezpieczenia społecznego (EESSI).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych to nowoczesny e-urząd, dostępny przez całą dobę, siedem dni w tygodniu. Jako instytucja przyjazna obywatelom, ZUS pełni rolę zakładu usług społecznych, obsługując świadczenia skierowane do różnych grup społecznych, w tym rodzin oraz osób z niepełnosprawnościami. Przyznaje i wypłaca świadczenia dla rodzin w ramach programów takich jak Aktywny Rodzic, Dobry Start oraz Rodzina 800 plus.

Inwestując w nowoczesne technologie i cyfryzację, ZUS nie tylko podnosi jakość obsługi, ale także dostosowuje swoje działania do zmieniających się potrzeb współczesnego społeczeństwa. Dzięki dynamicznemu rozwojowi usług cyfrowych, ZUS stał się kluczowym elementem e-państwa. Wśród instytucji administracji publicznej wyróżnia się tytułem „Lidera dostępności” dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Obowiązek realizacji przepi-sów

ZUS, od momentu swojego powstania, jest instytucją nowoczesną, która zawsze zapewniała terminową wypłatę świadczeń. Tak jest i dzisiaj. Stoi na straży praw i przywilejów ubezpieczonych, a także aktywnie uczestniczy w kształtowaniu polityki społecznej. Obecnie z usług ZUS korzysta około 25 mln klientów, co plasuje Zakład w czołówce największych instytucji finansowych w Polsce. Należy jednak podkreślić, że ZUS nie prowadzi własnej polityki finansowej i nie ma możliwości samodzielnego ustalania wysokości składek, emerytur czy zasiłków – politykę w tym zakresie kształtuje Parlament poprzez ustalenia ustawowe. Do jego obowiązków należy m.in. stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych, ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ich wypłacanie, wymierzanie i pobieranie składek na ubezpieczenia społeczne oraz zdrowotne, prowadzenie indywidualnych kont ubezpieczeniowych i kont płatników składek, a także orzekanie o niezdolności do pracy. Zakres zadań ZUS określa ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Siedziba Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, znana jako Centrala ZUS, mieści się w Warszawie. Struktura ZUS obejmuje Centralę oraz 43 oddziały, a także podległe im inspektoraty i biura terenowe. W województwie kujawsko-pomorskim funkcjonują dwa oddziały: ZUS w Bydgoszczy oraz ZUS w Toruniu. Każdemu z tych oddziałów podlegają inspektoraty i biura terenowe, których łączna liczba w regionie wynosi 13. Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od 2024 roku jest Zbigniew Derdziuk, który wcześniej pełnił tę funkcję w latach 2009-2015.

(red)

Skepe

Brakuje chętnych na mieszkania

dokończenie ze str. 1

Do tego dojdą jeszcze media, a tym bardziej, że są to mieszkania dla osób, które żadnego mieszkania nie mają, czyli dla ludzi młodych, zaczynających swoją karierę finansową. Mówiono mi, że to będą czynsze w granicach 2 tysięcy złotych i do tego jeszcze media.

Czy rzeczywiście takie pogłoski, które dotarły do uszu radnej Elwertowskiej, mogły zniechęcić mieszkańców przed wnioskowaniem o mieszkania? Kto i na jakiej podstawie takie wieści rozsiewa w mieście i gminie Skepe? Dlaczego wreszcie zarówno zainteresowani mieszkańcy jak i rajcy nie posiłkują się spotkaniami z kierownictwem SIM-u, odbywającymi się w skepskim ratuszu, informacjami posiadanymi przez urzędnika miejscowego magistratu Agnieszkę Skowrońską czy wreszcie naszymi artykułami, w których dokładnie informujemy zarówno o zasadach najmu jak i miejscach, gdzie można pełny wachlarz informacji otrzymać?

– Organizujemy cykliczne spotkania i na każdym są udzielane informacje – wyjaśnia burmistrz Gołębiewski. – Maksymalny czynsz, który może być nałożony na najemcę to 1200 złotych za największy lokal. To jest już maksymalny czynsz. Kwota 2 tysięcy złotych nigdy nie padała. Proszę więc też radnych, żeby dementować tego typu informacje, bo nie wiem, komu i po co one mają służyć. Niepokojące dla mnie jest to, że są tylko trzy wnioski. Osoby były zainteresowane tą formą jeszcze rok temu, niektórzy zdecydowali się na budowę domu. Niepokoi mnie fakt, że może do tego nie dojść. Wszędzie budowane są bloki, u nas budowane są budynki w niskiej zabudowie, bo działka przy ulicy Sportowej przekazana przez nas jako wkład do spółki innej możliwości zabudowy nie daje. Są samorządy, które już dawno o tej budowie zapomniały, są takie, które budują już kolejne budynki. Boję się, że u nas może to w ogóle nie dojść do skutku.

O krążących po Skepem pogłoskach o horrendalnych kosztach czynszów mówi także przewodniczący skepskiej Rady Miasta Ryszard Szewczyk, przyznając jednocześnie, że nie dziwi się nawet ludziom, którzy nie chcą już zamieszkać w tych budynkach, bo na początku mowa była o czynszach rzędu 600 złotych.

– Jeżeli teraz czekamy coraz dłużej, to doszło do 1200 złotych – mówi Ryszard Szewczyk. – Oby jak najszybciej zebrać te 19 osób i by budowa ruszyła.

Radna Aleksandra Ruszkowska widzi szansę na znalezienie 38 wnioskodawców o mieszkania SIM

– u w Skepem w rozszerzeniu palety potencjalnych najemców o osoby spoza miasta i gminy Skepe.

– W ten sposób staliby się mieszkańcami owych mieszkań, ale i mieszkańcami naszej gminy – wyjaśnia radna Ruszkowska. – Ja wiem, że jest to niekorzystne dla gminy, bo działka jaką przekazaaliśmy jako wkład do SIM-u stanowiła własność gminy, ale musimy patrzeć też przyszłościowo, a nasza gmina nam się starzeje. Na przestrzeni dziesięciu lat ubyło nas 590 i na koniec roku 2023 jest nas 7060.

Wnioski mogą składać osoby spoza terenu miasta i gminy Skepe. Regulamin naboru w Skepem zawiera co prawda zapis, że to mieszkańcy miasta i gminy Skepe mają pierwszeństwo, otrzymując na zameldowanie dodatkowe punkty. Jeśli jednak chętnych skepian jest jak na lekarstwo, to ten wymóg traci na wartości i każdy wnioskodawca jest mile widziany.

– Osoby zainteresowane mieszkaniami spoza terenu naszej gminy mogą składać wnioski – deklaruje burmistrz Skepego. – Nie ma ograniczenia. Jeśli naszych mieszkańców byłoby więcej niż mieszkań, wtedy osoby spoza gminy wypadną mniej korzystnie. Wszyscy mogą więc składać wnioski. Mieszkania powstaną po naszym boisku sportowym. Nabór wniosków trwa, bo musi się zebrać określona liczba osób chętnych do nabycia tych mieszkań. Wszystko wskazuje na to, że na przełomie roku zostanie wyłoniony wykonawca tych budynków przy ulicy Sportowej. Mam też nadzieję, że KZN-Toruński podtrzyma wcześniejszą deklarację, że na gwiazdkę 2025 roku będą mogli nasi mieszkańcy zamieszkać w nowych mieszkaniach i zamieszkać na swoim.

W Skepem wybudowanych ma być 38 mieszkań w 19 budynkach w zabudowie szeregowej. W każdym budynku jednorodzinnym z dwoma wejściami mieszkać będą dwie rodziny (parter i piętro). Domy ogrzewane będą pompami ciepła, lokatorzy płacić będą jednak za ilość pobranego ciepła. A cena owe go ciepła wyprodukowanego przez pompy stanowiące własność KZN – u będzie niższa z uwagi na plan zamontowania na gruncie przy ulicy Sportowej także paneli fotowoltaicznych (z dofinansowaniem państwa).

Budynki będą dobrze izolowane, a więc tanie w utrzymaniu, niemalże bezkosztowe, biorąc pod uwagę jeszcze wsparcie oświetlenia części wspólnych i pomp ciepła z własnej farmy fotowoltaicznej.

Szacuje się, że metr kwadratowy mieszkania w Skepem będzie kosztował około 7 tysięcy złotych. Teraz należy jak najszybciej skła-

dać wnioski w skepskim ratuszu, by jeszcze w grudniu podpisać umowy spółki KZN-Toruński z najemcami. I wtedy wpłacić trzeba będzie 10 procent z 15-procentowej kwoty partycypacji należnej za wybrane mieszkanie.

W Skepem do wyboru są mieszkania o różnym metrażu. Będą to lokale: 63-metrowe, 54,7-metrowa, 59,5-metrowa, 55,2-metrowe i 45,5-metrowe. Mieszkania nigdy nie będą mogły być podnajmowane przez najemców wyłonionych przez KZN-Toruński. Każdy będzie miał miejsce parkingowe, rozważane jest również, na wniosek zainteresowanych, wybudowanie czy wygospodarowanie komórek lokatorskich czy schowków.

Osoba ubiegająca się o mieszkanie w SIM nie może mieć innego mieszkania, nie może być więc właścicielem domu czy mieszkania. Drugi wymóg to dochody. Nie można być zbyt zamożnym, jeżeli osoba samotna chce wynająć mieszkanie w SIM-ie, to jej dochód nie może przekroczyć średniej krajowej, na każdą kolejną osobę zgłoszoną do wspólnego zamieszkania jest dodatkowe 25 procent. SIM opiera się na deklaracjach, nie wymaga zaświadczeń, wymaga oświadczeń. Sumuje się wszystkie dochody osób zgłoszonych do wspólnego zamieszkania.

Mieszkania będą dziedziczone na zasadach ogólnych zgodnie z polskim prawem spadkowym. Spadkobierca chcący wejść w prawa najemcy zostanie zweryfikowany przez KZN na pierwotnych zasadach. Wszystkie uregulowania znajdziemy w umowach. Zarządcą budynków będzie KZN-Toruński.

Po umownych 15 latach każdy podejmie decyzję czy będzie chciał dojść do własności, czy będzie chciał, żeby partycypacja została zwrócona. Można zostać cały czas na zasadach najmu, a można dojść do własności. Wystarczy wtedy tylko deklaracja i wizyta u notariusza.

Zainteresowani mieszkaniami w Skepem nie muszą być mieszkańcami miasta i gminy Skepe, ale nie mogą posiadać zaległości czynszowych w dniu składania wniosku o mieszkanie z ramach SIM, nie mogą być właścicielami lub współwłaścicielami lokalu mieszkalnego, nie mogą posiadać zdolności kredytowej dla potrzeb zakupu mieszkania, ale muszą posiadać zdolność czynszową, czyli mieć sytuację finansową zapewniającą opłacanie czynszu w lokalu otrzymanym w ramach SIM.

Program Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej nie przewiduje minimalnego poziomu zarobków uprawniającego do najmu mieszkania wybudowanego przez KZN-Toruński. Na etapie weryfikacji

wniosków o zawarcie umowy najmu istotne będzie natomiast zbadanie sytuacji finansowej najemcy opłacania czynszu przez posiadanie dochodu miesięcznego gospodarstwa domowego w 2023 roku, który nie przekracza ustawowo wyliczonego poziomu.

Jednym słowem najemca lokalu w Krajowym Zasobie Nieruchomości-Toruńskim nie może wykazać miesięcznego dochodu z 2023 roku wyższego niż 5070,17 złotych dla gospodarstwa jednoosobowego, 7098,24 zł – dla gospodarstwa dwuosobowego, 9802,32 złotych – trzynosobowego, 11492,38 złotych – w przypadku gospodarstwa czterosobowego, 13858,44 złotych – pięciosobowego, 16224,54 złotych w przypadku gospodarstwa sześciuosobowego, 18590,62 złotych dla siedmiu osób zgłoszonych do zamieszkania w lokalu SIM.

Najemca zobowiązany będzie do zapłaty kosztów partycypacji, czyli 15 procent wartości mieszkania w ciągu roku od podpisania umowy. Dokładną wartość wkładu własnego dla każdego lokalu poznamy dopiero po rozstrzygnięciu postępowania przetargowego na roboty budowlane.

Mieszkania będą gotowe do zamieszkania. Wiemy już, że podłogi w pokojach pokryte będą panelami, kuchnie wyposażone będą w czteropalnikowe kuchenki, zlewozmywaki, a łazienki w armaturę łazienkową, kabinę prysznicową, umywalkę, misę ustępową. Podłogi w łazienkach będą wyłożone płytkami gresowymi. Ściany i sufity mieszkań będą już wymalowane na biało. Najemca będzie mógł więc zamieszkać w lokalu bez konieczności przeprowadzania prac wykończeniowych.

Informacje i wzory wniosków dostępne są w skepskim ratuszu. Wnioski w pierwszym naborze można składać osobiście w sekretariacie Urzędu Miasta i Gminy w Skepem lub korespondencyjnie na adres magistratu przy ulicy Kościelnej w Skepem.

W grudniu planowane jest podpisanie umów ze spółką KZN-Toruński i wtedy będzie konieczna pierwsza, niewielka wpłata, potem kolejna wpłata w ciągu roku, odbiór mieszkania w nowo wybudowanych budynkach jednorodzinnych odbędzie się w grudnia 2025 roku.

Zgodnie ze wstępną symulacją dla najmniejszego mieszkania kwota partycypacji (czyli 15 procent) wyniesie niespełna 50 tysięcy złotych. I tę kwotę trzeba będzie uiścić w ciągu roku, do grudnia 2025 roku. Teraz, w grudniu 2024 roku, trzeba będzie zapłacić tylko 10 procent tej kwoty, czyli niespełna 5 tysięcy złotych.

Do tematu będziemy wracać.

Tekst i fot.
Lidia Jagielska

Dziewiąty raz pobiegną Mikołaje

WYDARZENIE ▶ 14 grudnia sprzed Szkoły Podstawowej im. Gustawa Zielińskiego w Skępem wystartuje dziewiąty już Bieg Mikołajkowy dla dzieci i dorosłych. Zapisy już trwają. Organizatorem jest skępski ratusz, a imprezą towarzyszącą jarmark bożonarodzeniowy

W przyszłą sobotę po raz dziewiąty na skępskich trasach biegowych pojawią się biegacze w mikołajowych czapkach. W cieszącym się ogromnym zainteresowaniem wydarzeniu sportowo-familijnym udział mogą wziąć zarówno dorośli jak i dzieci. Na najmłodszych biegaczy do piątego roku życia czeka dystans 100 metrów. Dzieci w wieku 6-7 lat przebiegną 200 metrów, w wieku 8-9 lat pokonają trasę 300-metrową, 10-12 latkowe 400 metrów, 13-15 latkowie 500 metrów.

W biegu głównym do pokonania będzie trasa 5-kilometrowa. Klasyfikacja będzie oddzielna dla kobiet i dla mężczyzn. Organizatorzy prze-

widują podział na kategorie wiekowe: 16-28 lat, 29-41 lat, 42-54 lat, 55-66 lat i 67 plus. Każdy więc znajdzie dla siebie odpowiednią kategorię. Mikołajkowa atmosfera gwarantowana, a więc medal przygotowany będzie dla każdego uczestnika. Na najlepszych biegaczy czekać będą złote, srebrne i brązowe krążki.

Bieg odbędzie już w przyszłą sobotę 14 grudnia. Biuro zawodów otwarte zostanie już o godzinie 11.00. Przywitanie uczestników zaplanowano na godzinę 12.00, by o godzinie 12.15 na starcie pojawili się mali biegacze. Bieg główny wystartuje o godzinie 13.00. Zbiórka uczestników odbędzie się na parkingu przy

skępskiej szkole podstawowej, gdzie będzie zorganizowany start i meta. Wręczenie nagród zaplanowane jest na godzinę 14.00. Biegi odbędą się niezależnie do pogody.

Swoją udział należy zgłosić mailowo na adres r.krajewski@skepe.pl. Kto pierwszy, ten lepszy, bowiem limit uczestników to 200 osób. Po elektronicznym zarejestrowaniu się trzeba będzie w dniu zawodów osobiście w godzinach 11.00-12.15 potwierdzić udział w biegu i złożyć podpisane oświadczenie oraz przedstawić zgodę opiekunów na udział dziecka w biegu.

Celem cyklicznej imprezy jest popularyzacja biegania jako aktyw-

nej formy spędzania wolnego czasu oraz stwarzanie warunków do aktywnego wypoczynku dla całej rodziny, propagowanie zdrowego trybu życia, integracja społeczności lokalnej oraz upowszechnianie biegania w terenie.

Udział w biegu jest bezpłatny. Organizatorem imprezy niezmienne jest Urząd Miasta i Gminy w Skępem. Relację z biegu opublikujemy w kolejnym wydaniu CLI. Nasz tygodnik niezmennie patronuje wydarzeniu.

W tym samym czasie w hali sportowej Szkoły Podstawowej w Skępem odbywać się będzie jarmark bożonarodzeniowy, na któ-

rym będzie można wyposażyć się w stroiki świąteczne, skosztować potraw tradycyjnych, nabyć rękodzieło, ale przede wszystkim poczuć atmosferę świąt. W klimacie Bożego Narodzenia władze Skępego przytrzymają nas także 17 grudnia, kiedy to odbędzie gminny konkurs kolęd i pastorałek. Sportowa rozgrzewka czeka skępiaków już w najbliższą sobotę w hali sportowej Szkoły Podstawowej w Skępem. Od godziny 9.00 rozgrywany będzie turniej piłki nożnej halowej. Kibice także są mile widziani. Wstęp na wszystkie wydarzenia jest wolny.

Tekst i fot.
Lidia Jagielska

Sport szkolny

Wielkie najlepsze w powiecie

Zakończyły się zawody powiatowe w unihokeju w 4 kategoriach wiekowych. Sukcesy święciła Szkoła Podstawowa w Wielkiem.

Na zdjęciu zespół dziewcząt starszych

Igrzyska Młodzieży Szkolnej w Unihokeju Dziewcząt: Wiktorja Skrzyńska, Agata Czarnecka, Julia Kamińska, Nikola Świerka, Julia Dynakowska, Oliwia Wiczorek, Zuzanna Kroć, Klaudia Szychulska, Oliwia Wilk, Zuzanna Ostrowska, Nela Pipczyńska, Iga Cybulska, Nikola Leśniewska.

Igrzyska Młodzieży Szkolnej w Unihokeju Chłopców: Piotr

Pietrzak, Alan Zarzycki, Aleksander Kuchciński, Tomasz Paszyński, Igor Włoczewski, Bartosz Witkowski, Julian Różański, Jakub Rutkowski, Jakub Miśkiewicz.

Igrzyska Dzieci w Unihokeju Dziewcząt: Zuzanna Żebrowska, Zuzanna Jabłońska, Julia Olaszewska, Taisiia Strohova, Marta Ziółkowska, Aleksandra Wiczorek, Lena Matuszyńska, Maja Kalinowska, Nikola Bryszewska, Lena Nowińska, Agata Kalinowska.

Igrzyska Dzieci w Unihokeju Chłopców: Antoni Ziółkowski, Tymon Zieliński, Karol Pietrzak, Szymon Lejmanowicz, Aleksan-

der Szparağa, Piotr Szpiechowicz, Jakub Żołnowski, Szymon Niedzielski, Mateusz Lesiak, Szymon Lubrant, Mateusz Bartoszewski.

Szkoła Podstawowa w Wielkiem okazała się być bezkonkurencyjna, wygrywając zawody powiatowe w 4 kategoriach wiekowych i awansując do półfinałów wojewódzkich! Opiekunem zespołu chłopców młodszych jest Marcin Kaloski. Opiekunem chłopców starszych jest Krystian Gęsicki. Opiekunem młodszych i starszych dziewcząt jest Michał Ziemiński.

(ak)
fot. nadesłane

LIPNO-CLI.PL

Znajdziesz nas również na:

Lipno-CLI

@lipnoCLI

